

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Dobry wynik złym narzędziem!

Strzelanie do celu, o ile tarczowi fałszywie podają trafienia, nie ma sensu. Zawody sportowe przy których się dziwie naciągają wyniki wywołują obrzydzenie. Cóż dziwnego, że i znaczenie wyborów do Izby Ustawodawczych zależy całkowicie od tego, czy są one rzeczywistym odbiciem woli ludności.

Zmiana ordynacji wyborczej z pięcioprzymiotnikowej na obecnie obowiązującą wbrew temu wszystkiemu, co się o niej złego mówi, miała ułat-

wić wyborcom zachowanie swego rodzaju „czystości“. Czystości w sensie uwolnienia od wpływu na wybory demagogii partyjnej różnego typu płatnych agitatorów ogłupiających wyborców.

Taka była intencja Inna sprawa czy reforma dała zamierzony skutek, czy nie spowodowała jeszcze gorszych efektów godzących bezpośrednio w samą istotę wyborów.

Ci wszyscy, którzy zbojkotowali poprzednio wybory, twierdzą, że wła-

nie tak jest, że dzięki obecnie obowiązującej ordynacji, wybory przestały być wyborami i że wobec tego nie należy w tej „parodii wyborów“ brać udziału.

W tej niewątpliwie przesadnej krytyce jest mimo wszystko pewna doza prawdy i ona sprawiła, że obowiązująca ordynacja dziś w Polsce otwarcie prawie nikt nie broni, a Prezydent Rzeczypospolitej wręcz sugeruje treść swego zarządzenia rozwiązującego Sejm, że przyszłe Izby Ustawodaw-

e powinny się wypowiedzieć w sprawie zmiany ordynacji wyborczej. Jest bardzo mało szans, i Pan Prezydent zdaje sobie z tego sprawę, aby obowiązująca ordynacja mogła się w przyszłym Sejmie utrzymać, aby mogła wyjść z pod jego obrad nie zmieniona.

Ale właśnie gdy myślimy o zmianach, które mają być przeprowadzone, w przyszłym Sejmie i o tym, że na kierunek tych zmian może mieć słuszną chęć wywierania wpływu

opozycja, która w poprzednich wyborach udziału nie brała, powstaje następujące zagadnienie.

W jaki sposób udział opozycji w przyszłym Sejmie może zaistnieć, o ile ta opozycja nie zechce chociażby ten jeden jedyny pierwszy i ostatni raz posłużyć się obecną ordynacją wyborczą. Przecież normalną drogą bez zamachu stanu i zmiany Konstytucji nie ma innego sposobu zmiany ordynacji wyborczej, jak przez ustawę, przez Izby Ustawodawcze.

Istnieje tu niewątpliwie paradoks, że chcąc zmienić ordynację wyborczą, którą się uważa za złą, trzeba się najprzód jej podporządkować mimo, że się przeciwko niej protestowało.

Z drugiej strony jednak jest oczywiste chyba, że jeżeli ktoś pragnie zmiany ordynacji wyborczej i dąży do niej czynnie, a uchyla się jednocześnie od wzięcia udziału w pracy nad tą zmianą w drodze legalnej może być posądzony o knucie czegoś na drodze nielegalnej.

W życiu zdarza się na każdym kroku, że dla osiągnięcia celu, osiągnięcia dobrych wyników trzeba się posłużyć złym narzędziem. Dopiero osiągnięcie dobrego wyniku przy pomocy złego, niedoskonałego narzędzia pozwala na udoskonalenie techniki w przyszłości.

Jeżeli chodzi o udział dotychczasowej biernej opozycji w wyborach do Izby Ustawodawczej powinien on mieć miejsce właśnie pod hasłem przewyciężenia niechęci do złego narzędzia. Niedoskonałe narzędzie trzeba wziąć do ręki i przy pomocy jego osiągnąć dobry wynik, to jest jedyna droga do „ulepszenia techniki“.

W tej chwili mimo różnych poglądów na ten temat stosunek różnych partii opozycyjnych do wyborów nie jest wyjaśniony. Prawdopodobnie rozważania, jakie się tam toczą, obracają się dookoła przedstawionego przez nas zagadnienia: celu do osiągnięcia i niedoskonałego narzędzia.

Sprawa przy tym o tyle nie jest prosta, że właściwe, odpowiadające istotnemu celowi, użycie tego niedoskonałego narzędzia jakim jest obecna ordynacja wyborcza wymaga dzentelmeńskiego współdziałania stron biorących udział w konkurencji w kierunku zachowania i uszanowania jej warunków.

Myśl została wyrażona w tej przenośni może zbyt zawiła. Znaczenie jednak jest nieskomplikowane. Chodzi o to, żeby przy stosowaniu obowiązującej ordynacji takiej jak ona jest, wszyscy, a przede wszystkim władze administracyjne, które tak często posiadają przemowne wpływy w samorządzie powstrzymały się od jakichkolwiek presyj, a nawet sugestij. Te presje i sugestie w daleko większym stopniu mogą zniekształcić rzeczywistą wolę obywateli niż najgorsza demagogia.

Czym większe będą gwarancje czystości nadchodzących wyborów, tym wyżej skoczycy ich frekwencja. A o rzeczywiste rozszerzenie podstawy moralnego zaufania w społeczeństwie posłów przyszłego Sejmu chodzi jak najbardziej.

Piotr Lemiesz.

Hitler wysunął propozycję „kompromisu“, polegającą na urzędzeniu plebiscytu

Zależnie od procentowego wypowiedzenia się część obszarów została by wcielona do Rzeszy, część otrzymałaby samorząd kantonalny

LONDYN, (Pat). Korespondent PAT dowiaduje się, że podczas rozmowy Chamberlaina z Hitlerem wysuwane były jakoby projekty kompromisu, opartego na następujących zasadach: Na obszarze narodowościowo - mieszanym w Czechosłowacji a przylegającym do Niemiec, czyli w kraju sudeckim, miałyby się odbyć plebiscyt pod kontrolą międzynarodową i pod nadzorem międzynarodowej policji.

Plebiscyt ten miałby wykazać odsetek ludności w poszczególnych okręgach, pragnącej być przyłączoną do Niemiec lub życzącej sobie pozostać w obrębie republiki czechosłowackiej.

Stosownie do wyników tego plebiscytu, obszary, na których odsetek pragnących być przyłączonymi do Niemiec byłby bardzo znaczny, wynosząc np. więcej, niż 75 procent i graniczące z Niemcami, zostałyby przyłączone do Niemiec, inne zaś obszary, na których odsetki nie byłyby tak znaczne, otrzymałaby samorząd kantonalny w obrębie republiki czechosłowackiej, która uległaby przekształceniu na federację zneutralizowaną.

Neutralność miałyby być poręczoną przez wszystkie państwa, sąsiadujące z Czechosłowacją, których mniejszości otrzymałby również podobny samorząd terytorialny, oraz przez W. Brytanię, Francję i Włochy.

Inne wersje nie zawierają sprzeczności

BERLIN (Pat). Krótki komunikat wydany po spotkaniu premiera Chamberlaina z kanclerzem Hitlerem wywołał natychmiast szereg komentarzy i domysłów. Strona niemiecka po odbytej rozmowie podzieliła się z niektórymi obserwatorami zagranicznymi niektórymi szczegółami spotkania. Spotkanie Chamberlaina z Hitlerem trwało 2 i pół godziny i miało miejsce w 4 oczu tylko w obecności tłómacza. Przepuszczenia niemieckie wobec długotrwałej rozmowy idą w kierunku, że dotyczyła ona nie tylko zasady, lecz nawet i technicznej strony ewentualnego plebiscytu. Otwartą pozostaje kwestia, mówią tu, czy plebiscyt ten dotyczyć miałby autonomii i dla Niemców sudeckich, czy też cał-

kowitego odłączenia ich od Czechosłowacji.

LONDYN (Pat). Żądania wysunięte przez Hitlera są, jak przypuszczają w Londynie, tego rodzaju, że premier nie uważał za możliwe kontynuowanie rozmów, dopóki nie otrzyma sankcji gabinetu. Zapowiedź drugiej rozmowy Hitler — Chamberlain wpłynęła na uspakajające na nastroje polityczne.

Rozmowa telefoniczna z Rzymem prowadzona być miała z Berchtesgaden na zlecenie Hitlera po jego rozmowie z Chamberlainem, celem udzielenia Mussoliniemu sprawozdania z odbytej rozmowy.

Najcięższy okres w życiu lorda Runcimana

Runciman wezwany do Anglii. — Narady gabinetu brytyjskiego. — Premier Chamberlain u króla. — Kiedy i gdzie nastąpi drugie spotkanie z Hitlerem? Runciman nie wie czy wróci do Pragi

Powrót premiera

LONDYN, (Pat). Premier Chamberlain przybył do Heston o godz. 17 m. 29. Runciman wylądował w Croydon o godz. 17.29.

Chamberlain wysiadając z samolotu, oświadczył: Powróciłem przedziej niż przypuszczałem, z podróży, która byłaby jak najprzyjemniejsza, gdyby nie fakt, iż byłem tak bardzo zajęty.

Wczoraj po południu odbyłem dłuższą rozmowę z kanclerzem Hitle-

rem. Była to szczerą rozmową, ale przyjazną. Oba jesteśmy zadowoleni, iż mogliśmy nawzajem całkowicie zrozumieć nasze myśli. Oczywiście nie powinniście oczekiwać ode mnie bym roztrząsał teraz, jakie mogą być wyniki tej rozmowy. Muszę przede wszystkim omówić przebieg rozmowy z moimi kolegami i radzę wam, byćcie przedwczesnie nie przyjmowali żadnych nieautoryzowanych sprawozdań na temat naszej rozmowy.

Wezwanie lorda Runcimana

LONDYN, (Pat). Premier Chamberlain wezwał lorda Runcimana, aby natychmiast przybył do Londynu dla wysłuchania relacji premiera o postulat�ch Hitlera w sprawie sudeckiej. Lord Runciman w towarzystwie Ashton Gwatkina odleciał wczoraj rano z Pragi do Londynu.

PRAGA, (Pat). Sekretariat misji lorda Runcimana ogłosił komunikat następującej treści: Na zaproszenie Premiera Chamberlaina lord Runciman w towarzystwie Ashton Gwatki-

na udaje się na kilka dni do Londynu dla przeprowadzenia rozmów z premierem Chamberlainem i członkami gabinetu w sprawie wczorajszych rozmów w Berchtesgaden.

Jednocześnie lord Runciman wydał odezwę do wszystkich partij oraz działaczy politycznych, wzywając ich do zaniechania wszelkiej działalności, która mogłaby zaostrzyć sytuację obecną, podczas gdy nieznaną są rezultaty rozmów premiera Chamberlaina z kanclerzem Rzeszy.

Następne spotkanie z Hitlerem w Godesbergu

PARYŻ, (Pat). Korespondent Havasa donosi z Berchtesgaden, że przyszłe spotkanie kanclerza Hitlera z Chamberlainem nie odbędzie się w Berlinie, jak to przypuszczano dotychczas, lecz odbędzie się w nieustalonym dotychczas, jednym z małych miasteczek w Nadrenii w pobliżu Kolonii. Hitler miał prosić o wybaczenie Chamberlaina, że narzucił mu tak długą podróż z Londynu do Berchtesgaden, nadmienając, że on jako młodszy, winien był udać się na spotkanie.

Nie mniej jednak Hitler podkreślił, iż wolał, aby spotkanie dwóch ludzi dobrej woli odbyło się w Berchtesga-

den, a nie w Berlinie, aby nie nadawał tej wizycie charakteru oficjalnego. Dla zmanifestowania swej dobrej woli kanclerz miał zaproponować Chamberlainowi odbycie następnego spotkania na zachodnich granicach Rzeszy.

LONDYN, (Pat). Miejscem, wyznaczonym na ewentualne drugie spotkanie Hitlera z Chamberlainem jest miejscowość Godesberg nad Renem. Konferencja ich odbyłaby się w „Rheinhotel Dreesen“. Właściciel hotelu Dreesen jest bliskim przyjacielem Hitlera, a kanclerz Rzeszy często go odwiedza.

Czy Runciman wróci?

LONDYN, (Pat). O godz. 18.30 premier Chamberlain z lordem Halifaxem przybyli do Downing Street, dokąd udali się sir John Simon oraz sir Samuel Hoare i razem rozpoczęli naradę.

Lord Runciman przybył na Downing Street w pół godziny później. Przybycie jego było bardzo charakterystyczne, bo nie przyjechał on samochodem, lecz wolnym krokiem, spacerując, przeszedł z White Hall na

Downing Street przez nikogo niezauważony. Dopiero w ostatniej chwili, gdy podchodził już pod Nr 10, zgromadzeni przed domem premiera dziennikarze, zauważyli lorda Runcimana i obiegli go, a lord Runciman odmówił wszelkich wyjaśnień, oświadczając jedynie, że sześć tygodni pobytu w Pradze było najcięższym okresem w jego życiu. Runciman zaznaczył, że na razie nie wie zupełnie, czy do Pragi powróci i kiedy.

(Depesze z Czechosłowacji na str. 2)

Narada gabinetu i relacja królowi

LONDYN, (Pat). Narada u premiera z członkami rządu i lordem Runcimanem zakończyła się o godz. 20.

O godz. 21.30 król udzielił premierowi specjalnej audiencji w Buckingham

ham Palace, w toku której premier złożył królowi relację ze swej rozmowy z Hitlerem.

Posiedzenie gabinetu wyznaczono na sobotę o godz. 11.

Złóż oliarę na niewidomych

Najwyższy protektorat nad komitetem matejkowskim

WARSZAWA, (Pat). Pan Prezydent R. P. prof. I. Mościcki i Marszałek Śmigły Rydz objęli protektorat nad Ogólnopolskim Komitetem ochodu setenej rocznicy urodzin Jana Matejki.

Dęstwa P. Prezydenta w dniu święta Meksyku

WARSZAWA, (Pat). Z okazji święta narodowego Meksyku Pan Prezydent R. P. przesłał na ręce prezydenta Lazaro Cardeansa telegram treści następującej:

„Proszę Waszą Ekscelencję o przyjęcie moich oraz całej Polski bardzo gorących życzeń szczęścia osobistego Waszej Ekscelencji oraz pomysłowości Meksyku. (—) IGNACY MOŚCICKI”.

U min. Becka

WARSZAWA, (Pat). Minister spr. zagran. Józef Beck przyjął wczoraj charge d'affaires niemieckiego i ambasadora St. Zjedn. p. Drekel Biddle.

Odprawa wojewodów

WARSZAWA, (Pat). W dn. 16 bm. odbyła się u prezesa Rady Ministrów i ministra spraw wewnętrznych gen. Sławoj Składkowskiego odprawa wojewodów. Tematem odprawy były aktualne sprawy polityczne i administracyjne.

Przewodniczący Sejmu estońskiego w Warszawie

WARSZAWA, (Pat). Wczoraj rano przy był z Tallina do Warszawy prof. Uluois, przewodniczący sejmu estońskiego.

Na dworcu powitali gościa członkowie poselstwa estońskiego z postem Markusem, przedstawiciele MSZ, ministerstwa sprawiedliwości, grupy porozumienia prawniczego polsko-estońskiego i towarzysztwa polsko-estońskiego.

Spółdzielnia kinowa dla wsi

WARSZAWA, (Pat). Z inicjatywy Centr. Związku Młodej Wsi powstała i uruchomiła swą działalność wiejska spółdzielnia kinematograficzna w Warszawie, mająca za zadanie szerzenie oświaty ogólnej i rolniczej oraz dostarczenie godziwej rozrywki głównie młodzieży wiejskiej. Spółdzielnia posiada 16 ruchomych aparatów kinematograficznych, przy pomocy których rozwija swą działalność. W sierpniu odbył się pierwszy kurs operatorów kinematograficznych, mający za zadanie przygotowanie ich do pracy w tym zakresie.

Rejestracja wyborców do Senatu

W związku z zarządzeniem Prezydenta RP o wyborach do Sejmu i Senatu z dniem 16 bm. starostwo grodzkie wileńskie przystąpiło do rejestracji wyborców do Senatu.

Rejestracja odbywa się w starostwie grodzkim przy ul. Żeligowskiego 4, pokój nr 18, codziennie od godz. 8 do 15 i trwać będzie do dnia 26 września rb. Osoby, które w tym terminie nie zgłoszą się do rejestracji z właściwymi dokumentami, nie będą wzięte do spisu wyborców do Senatu.

W myśl przepisów ordynacji wyborczej do Senatu prawo wyborcze mają osoby, które ukończyły lat 30, mają obywatelstwo polskie i odpowia-

Henlein ścigany listami gończymi

Zawieszenie działalności partii Niemców Sudeckich. — Ucieczka ludności z Sudetów

PRAGA, (Pat). Rząd wydał zarządzenie o rozwiązaniu partii sudeckoniemieckiej.

BERLIN, (Pat). Niemieckie biuro informacyjne donosi z Pragi, że ukazał się tam urzędowy komunikat, stwierdzający, wbrew poprzednim doniesieniom, iż stronnictwo Niemców sudeckich nie zostało rozwiązane, a tylko jego działalność uległa zawieszeniu.

LISTY GOŃCZE.

BERLIN, (Pat). Niemieckie biuro informacyjne donosi z Pragi: Urząd prokuratorski wszczął na podstawie ustawy o ochronie czechosłowackiej republiki postępowanie sądowe przeciwko Konradowi Henleinowi. Listy gończe nie zostały jeszcze rozesłane.

Niemieckie biuro informacyjne donosi z Pragi: W oficjalnych kołach potwierdzają, że urząd prokuratorski w Cheb rozesłał listy gończe za Konradem Henleinem. Policji państwowej polecono zlikwidować milicję partyjną stronnictwa Niemców sudeckich.

TRUDNO DOSIĘGAĆ.

PRAGA, (Pat). Konrad Henlein znajduje się na terytorium Niemiec. Również na obszarze niemieckim znajdują się najbliżsi współpracownicy Henleina.

W OBOZACH W RZESZY DLA UCIEKNIERÓW ZNAJDUJE SIĘ 23 TYS. NIEMCÓW.

BERLIN, (Pat). Wskutek rozruchów na obszarze Sudetów dało się zastrzeżenie w ostatnich dniach masowe przechodzenie Niemców z Czechosłowacji przez granicę na obszar Rzeszy. Niemieckie biuro informacyjne oblicza liczbę uchodźców niemieckich na 15 tysięcy. Znajdują oni schronienie w oddzielnych obozach.

BERLIN, (Pat). Niemieckie biuro informacyjne oblicza, że w piątek wieczorem leżała uchodźców narodowości niemieckiej, którzy przeszli z Czechosłowacji na obszar Rzeszy, wynosiła 23 tysiące. Podczas przekraczania granicy w jednym miejscu zostało zabitych 6 Niemców.

CZESI UCIEKAJĄ Z SUDETÓW DO PRAGI.

PRAGA, (Pat). Wskutek rozruchów na pograniczu czesko-niemieckim, dał się zauważyć w Pradze na-

dają jednemu z niżej podanych warunków:

1) obywatele odznaczeni orderem Orła Białego, orderem wirtuti militari, krzyżem lub medalem niepodległości, krzyżem walecznych, orderem odrodzenia Polski lub krzyżem zasługi.

2) obywatele, którzy ukończyli szkołę wyższą lub zawodową stopnia licealnego, liceum pedagogiczne, szkołę podchorążych lub inną ze szkół równorzędnych wyżej podanych, albo mają stopień oficerski.

3) czynni nauczyciele, którzy uzyskali dyplom (świadectwo), uprawniające do nauczania w publicznych szkołach powszechnych, szkołach średnich ogólnokształcących lub zakładach kształcenia nauczycieli.

Wszystkich w liczbie 42 osób zatrzymano i przewieziono do Tangeru, poddając drobiazgowemu śledztwu. Aresztowani odmawiają złożenia jakichkolwiek informacji, jedynie

plyw uchodźców z tych terenów. Obliczają, że w ostatnich dwóch dniach przybyło do Pragi około 2000 ludzi.

NIEMCY WEZMĄ ZAKŁADNIKÓW CZESKICH.

LONDYN, (Pat). Specjalny sprawozdawca „Daily Mail” z Berchtesgaden — Ward Price donosi: Dowiaduje się że rząd Rzeszy wystosuje nie bawem notę do rządu praskiego, grożąc aresztowaniem Czechów zamieszkałych w Rzeszy jako zakładników, jeśli nie ustaną napaści na Niemców sudeckich.

ODBIERANIE BRONI.

PRAGA, (Pat). Urzędy powiatowe wydały w 63 miejscowościach pogranicznych rozkaz, aby ludność cywilna

oddala władzom broń i amunicję i złożyła je w wyznaczonych miejscach.

WALKA ZE SPEKULACJĄ.

PRAGA, (Pat). Magistrat m. Pragi wydał surowy zakaz wszelkiej spekulacji i podnoszenia cen, grożąc karą pieniężnymi do 50.000 koron oraz karą więzienia do 6 miesięcy i odebraniem koncesji handlowej.

PROTEST WĘGIER.

BUDAPESZT, (Pat). Węgierska agencja telegraficzna komunikuje: Rząd węgierski założył u rządu czeskiego protest przeciwko niemyz nieuwzględnionym zarządzeniom natury wojskowej nad granicą węgierską. Jak również przeciwko naruszeniu granicy węgierskiej przez czeskie samoloty wojskowe.

Bitwa Arabów z wojskami brytyjskimi zaskłała pole półtora setką zabitych

LONDYN, (Pat). Wczoraj po poł. nie daleko miejscowości Ramallah w Palestynie stoczona została regularna największa z dotychczasowych bitwa między zgrupowanymi w tym miejscu oddziałami pow-

stańców, liczącymi przeszło tysiąc ludzi, a wojskami brytyjskimi. Bitwa trwała do zachodu słońca, kiedy powstańcy zostali rozproszeni.

W walce największy udział brały sa-

moloty brytyjskie, które w liczbie 13 atakowały powstańców i wystrzeliły przeszło 5 tys. naboł z karabinów maszynowych.

Na placu boju powstańcy pozostawili 140 zabitych. Samoloty brytyjskie, gęsto podziurawione kulami powróciły do swych baz. Żaden z lotników nie został zabity.

Również w pobliżu Latrun samolot brytyjski, patrolujący zaatakował oddział 18 powstańców, zabijając 11 z nich.

Wczorajsza noc w Palestynie była względnie spokojna. Uszkodzono jedynie pod Beizan rurociąg naftowy i podpalono wypływającą z niego ropę. Poza tym Jerozolima była przez całą noc odcięta od świata z powodu przecięcia przewodów telegraficznych. Dziś zabity został w Haifie detektyw Arab.

Według ogłoszonej statystyki, w przeciągu ostatnich dwóch tygodni zabitych zostało w Palestynie 88 Arabów, 35 Żydów i 5 Anglików. Raniono zaś 49 Arabów, 42 Żydów i 13 Anglików.

LONDYN, (Pat). Oficjalnie komunikują, że do Palestyny wysłano z Anglii dwa pułki kawalerii i 3 bataliony piechoty z Indii.

Ofezywa na Hankou

TOKIO, (Pat). Wczoraj w nocy wojska japońskie rozpoczęły generalne natarcie na południowym odcinku kolei Pekin — Hankou pod Kwangczau, na połowie drogi pomiędzy Kuszin i Siniang.

Jędrzejowska wyeliminowana

NOWY Jork, (Pat). w piątek w Forest Hills odbyły się dalsze ćwierćfinały mistrzostw tenisowych Ameryki. Jadwiga Jędrzejowska walczyła z Fasyan, przegrywając niespodziewanie łatwo 1:6, 4:6. Należy zaznaczyć, że korty po deszczu były oślizgłe, a Jędrzejowska grała bez odpowiedniego obuwia, a drugiego seta nawet w samych skarpetkach. Polka w ten sposób została wyeliminowana z dalszych rozgrywek.

Giełda warszawska

z dnia 16 września 1938 r.

Belgi belgijskie	90,22
Dolary amerykańskie	531,50
Dolary kanadyjskie	528,50
Florenty holenderskie	287,14
Franki francuskie	147,40
Franki szwajcarskie	120,40
Funtki angielskie	25,63
Gułdony gdańskie	100,25
Korony czeskie	14,30
Korony duńskie	114,35
Korony norweskie	128,68
Korony szwedzkie	131,99
Liry włoskie	20,10
Marki fińskie	11,30
Marki niemieckie	—
Marki niemieckie srebrne	86,00
Tel. Aviv	25,30
Bank Polski	123,50

Papiery procentowe:

Pożyczka wewnętrzna	65,25
Pożyczka inwestycyjna pierwsza	82,50
Pożyczka inwestycyjna druga	83,50
Pożyczka konwersyjna	67,00
Pożyczka konsolidacyjna	65,75
% ziemiska dol. kupon	55,88

Marszałek Rydz Śmigły i gen. Kasprzycki na terenie manewrów wołyńskich

LUCK, (Pat). P. Marszałek Śmigły Rydz przebywa na terenie manewrów wojskowych, odbywających się na obszarze województwa wołyńskiego.

Jednocześnie obecni są: pp. minister spraw wojskowych gen. Kasprzycki i pierwszy wiceminister spraw wojskowych gen. Głuchowski.

„S 11” lądował również w Bułgarii

O Polonii wciąż nie ma wiadomości

SOFIA, (Pat). W powiecie Vidim, między Rakitnicą i Kosowem lądował dnia 13 bm. o godz. 3 rano balon belgijski „S 11”, pilotowany przez kpt. Thonnarda i inż. Vander schuere. Miejscowość ta znajduje się o kilkadziesiąt kilometrów na wschód od miejsca lądowania balonu „Lopp”.

SOFIA, (Pat). Kpt. Janusz i inż. Janik wczoraj wieczorem przybyli do Sofii. Ludność wsi, położonych w pobliżu miejsca lądowania balonu „Lopp”, urządziła naszym

lotnikom serdeczną manifestację, obypując ich kwiatami i oddając upominki Komitetu kulturalny miasta Trojan podejmował ich obiadem, w którym poza przedstawicielami władz miejscowych wzięli udział: przedstawiciel lotnictwa bułgarskiego, szef sekcji sztabu wojsk lotniczych kpt. Dżigalow oraz przedstawiciel poselstwa R. P. w Sofii Kłeczyński. Lotnicy polscy czują się bardzo dobrze i oczekują z niepokojem wiadomości o innych zawodnikach.

Nowy incydent na granicy mandżursko-sowieckiej

HSINKING, (Pat). Mandżurskie ministerstwo spraw zagranicznych złożyło protest na ręce konsula generalnego sowieckiego Fedłowa w Mandżurii przeciwko ponownemu pogwałceniu granicy mand-

żursko-sowieckiej przez czterech kadetów sowieckich, którzy przekroczyli granicę w pobliżu Aipole. Graniczne patroli mandżurskie wyparły kawalerzystów sowieckich z terytorium mandżurskiego.

Aresztowania wśród reksistów w Belgii

BRUKSELA, (Pat). Policja dokonała rewizji u senatora emerytowanego pułkownika Vigneron i skonfiskowała obciążające dokumenty, wskazujące na istnienie organizacji o charakterze wojskowym wśród

reksistów. Analogiczną organizację odkryto również w środowisku nacjonalistów flamandzkich, będących w porozumieniu z reksistami.

Jesienna sesja Sejmu litewskiego

KOWNO, (Pat). Wczoraj o godz. 12 premier litewski Mironas otworzył na mocy aktu prezydenta Smetony zwyczajną jesienną sesję litewskiego sejmu. W przemówieniu swym premier podkreślił wagę

prac sejmu i stwierdził, że w dzisiejszej trudnej sytuacji międzynarodowej zgoda narodowa jest rzeczą niezwykle potrzebną. Rząd będzie popierał sejm przy spełnianiu jego trudnych zadań. Po podziękowaniu premierowi, przewodniczący sejmu poseł Szakenis zamknął posiedzenie. „Lietuvos Aidas” w związku z otwarciem sejmu pisze, że na obecnej sesji sejmowej oprócz budżetu na rok przyszły zostaną rozpatrzone m. in. sprawy reformy administracyjnej, zasadniczej reorganizacji uposażenia urzędników

550-lecie chrztu Litwy

KOWNO, (Pat). Dnia 21 bm. w parafii Daugi odbędzie się obchód 550-lecia chrztu Litwy. Parafia Daugi jest najstarszą parafią w Litwie, gdyż liczy lat 545.

Eksport drzewa litewskiego

KOWNO, (Pat). Delegacja niemiecka, która bawiła w Kownie dla zakupu drzewa, wyjechała do Niemiec, ustalwszy kontrakt drzewa, które Niemcy zakupią w Litwie na 5 milionów litów.

Tajemnicze siły usiłowały zorganizować dywersję w hiszpańskim Marokko

CASABLANCA, (Pat). Z Tangeru donoszą: międzynarodowa policja w Tangerze otrzymała poufne informacje o mającym nastąpić przekroczeniu granicy w kierunku Arzila (hiszpański Marok) w narazie nieustalonym bliżej celu silnej grupy uzbrojonych Hiszpanów i tużemców, chwilowych mieszkańców międzynarodowej strefy Tangeru.

Natychmiast przedsięwzięto środki zapobiegawcze.

Koło godz. 19 ukazał się samochód osobowy z 6 mężczyznami, kierującymi się do hiszpańskiego Maroka. Po bliższym zbada-

niu zawartości samochodu wykryto w skrytce pod siedzeniem 6 pistoletów automatycznych typu kulomiotowego oraz większą ilość naboł. Wkrótce nadjechały dwa policyjne szybkie samochody, których obsadę stanowiło 24 Hiszpanów i 12 tużemców.

Wszyscy byli uzbrojeni w rewolwery, poza tym posiadali 4 pistolety automatyczne typu kulomiotowego i odpowiednią ilość naboł.

Wszystkich w liczbie 42 osób zatrzymano i przewieziono do Tangeru, poddając drobiazgowemu śledztwu. Aresztowani odmawiają złożenia jakichkolwiek informacji, jedynie

Start balonów o puchar Gordon-Bennetta

(Korespondencja własna)

Liège, 11 września 1938 r.

Nie mały to zaszczyt spotkać Leodidum, czy, jak się tu zwykle i w polskich rozmowach mówi, Liège. Nie stolica, ale inne mniejsze miasto organizuje start zawodów międzynarodowych. Dlaczego? Oto start odbędzie się na terenach przyszłej między narodowej wystawy wodnej. Cały świat będzie czytał o balonach, niech się przy okazji dowie, że w roku przyszłym 1939 wystawa w Liège ma do pomocy wszystkim, komu to się może przydać, w pisaniu wypracowań na temat „Woda i jej znaczenie w życiu człowieka”.

Teren przyszłej wystawy jeszcze nie jest gotów, balony jednak mogły się na nim umieścić wygodnie. Tłumy ludzi też. Trybuna zbudowana dla kilkunastu tysięcy ludzi, ale znacznie więcej ich mogło się pomieścić na rozległym placu, zakreślonym parawanem z workowej płótna. Publiczność „płatną” obliczono (optymistycznie) na 75 tysięcy. Blisko drugie tyle stanowili ci, którzy wykorzystali okna pięt i dachy otaczających domów, tworzyli mur ludzki o 20 m. od parawanu, wreszcie zalegli sąsiednie wzgórza. Liège leży w wąskiej dolinie rzeki Mozy. Start balonów odbywał się w dolinie tuż na brzegu rzeki. Czyż można się dziwić, że zbocza gór pokryły się jakby zwarłym, ciemnym lasem postaci.

W urządzeniu placu — zwłaszcza w porównaniu ze startem zesłorocznym na stadionie Heysel w Brukseli — brak tak wyraźnego znaku między narodowości zawodów, jak chorągwie państw biorących udział. Wszędzie chorągwie czarno-żółto-czerwone — belgijskie, podobne połączenie barw leodyjskich. Przyjemnie było w roku zesłonym w Brukseli widzieć po wiewające polskie chorągwie, tu są one tylko na trzech polskich balonach. To samo oczywiście dotyczy i innych państw.

Udział biorą tylko — Belgia, Francja, Polska i Szwajcaria. Niemcy się wycofały po oburzającym postępku Czechosłowacji w roku ubiegłym, kiedy to samoloty czeskie zmusiły balony niemieckie do lądowania. Może to dlatego każdy balon teraz ma na sobie ogromną wstęgę — transparent z czarnym napisem „Gordon-Bennett”.

Znudzone długim czekaniem tłumy radośnie oklaskami powitały o g. 15.30 start małego balonu, pilotowanego przez jedną belgijską lotniczkę p. Scuxenaire. Kwadrans później zaczęły startować małe balony do zakreślonego miejsca wylądowania. W zawodach tych brały udział 4 balony belgijskie i 2 francuskie. Pierwszym balonom towarzyszyły oklaski i okrzyki pożegnania, które mały w miarę zbliżania się godziny startu wielkich balonów. Zdawało się nawet, że na ostatnie z nich nikt już nie zwraca uwagi.

Tymczasem dokoła nowego żółtego balonu „Belgica”, ofiarowanego w roku ubiegłym zwycięzcy E. Demmyterowi, ścisł nieprawdopodobny.

Belgowie są pewni, że ich rodak sześciokrotny zwycięzca i tym razem zdobędzie pierwsze miejsce. W pewnej chwili „Belgica” zakołysała się mocno. Nastąpiło żywe poruszenie — może to już Demmyter wsiada. — Nie jeszcze. To zaledwie żołnierze za czynają nieść balon na miejsce startu.

Po paru minutach Demmyter ukaź się na wysokości gondoli. Co za ożywienie, oklaski, okrzyki!

Pięć minut przed piątą „Belgica” oderwała się od ziemi. Orkiestra grała hymn belgijski, ale oklaski i okrzyki zagłuszają dźwięki „Brabanconne’y”. Widząc, że Demmyter wychyla się z gondoli i macha ręką tłum przycicha. Z wysoka dolatuje okrzyk: „Vive le Roi!” Zaraz potem pilot zabiera się do rozwinięcia flag. Obok chorągwy państwowej zwisa ogromnej długości flaga o barwach miasta Liège z napisem: „Liège 1939”. Ano, pewnie będzie o wystawie wodnej pamiętali.

Kiedy „Belgica” zachwyciała oczy widzów swą złocistą barwą, wspaniale odbijającą się od tła obłoków i jaśniała refleksami promieni słonecznych, wystartowała brudno-żółta „Flandre” francuska. Oczy wszystkich nagle zawisły na fladze, rozwijał się śliczny zwinnym ruchem. Kiedy się kilkunastometrowa wstęga zupełnie wydłużyła, wzrok nasz się podnosi. Drugie wrażenie: — że też ci Francuzi nie umieli porządnie różno zawiesić worków z balastem

Z kolei startuje „Warszawa II”. Gdy żołnierze niosą balon na miejsce startu towarzyszy im i lotnikom długi wąż polskich złotych osóbistości w Belgii. Na przedzie idą p. po seł R. P. M. Mościcki i p. o. konsul J. Marczewski. Towarzyszy im trzy czwarte urzędników poselstwa i konsulatu, dalej przedstawiciele b. wojskowych, „Strzelca”, harcerstwa, związków górniczych itd.

Po ostatnich słowach pożegnania

— francuska komenda: „lâchez-tout” i przy dźwiękach Mazurka Dąbrowskiego „Warszawa II” pionowo wzbija się w górę, a potem zwraca się w kierunku bardziej południowym niż balony poprzednie. Polacy nie rozwijali dużej flagi państwowej, a tylko na siatce, pokrywającej powłokę balonu, dwie małe flagi świadczyły o przynależności balonów.

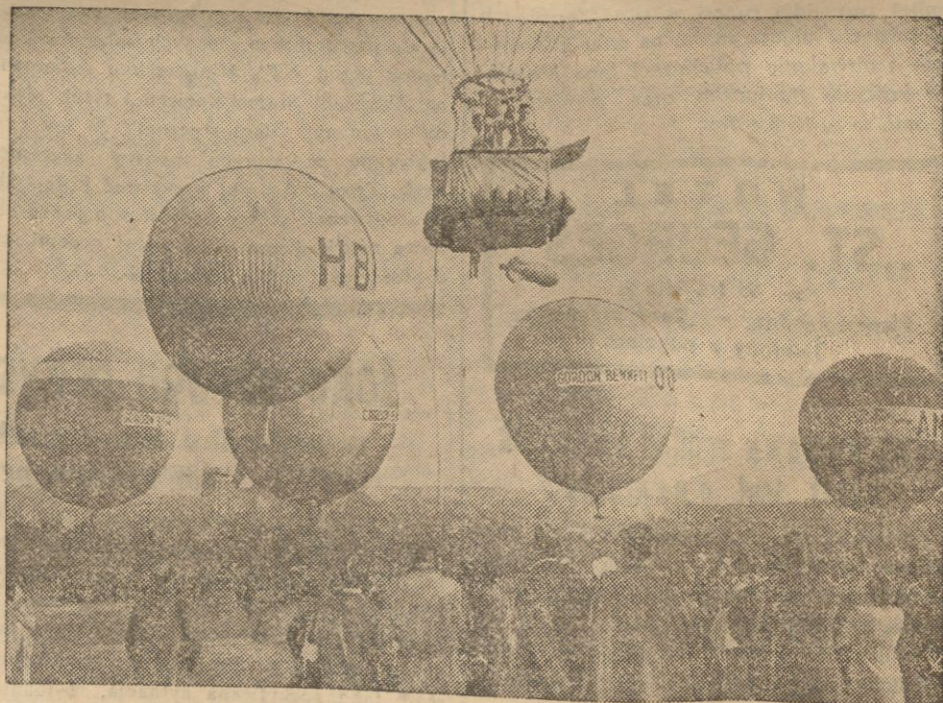
Wyróżnili się Polacy systemem umocowania worków z balastem: — równo, gładko, jednostajnie — jakby szeregi polskiej piechoty.

Piloci następnego balonu szwajcarskiego „Zürich III” od razu jakiś tam kłopot mieli z długą liną zwisającą z gondoli. Pogrozili nią części publiczności, gdyż odrazu z miejsca ruszyli na róg trybun.

Po odegraniu hymnu szwajcarskiego orkiestra wzięła się do wygrywania marszów i różnych melodyjek. Megafony wyjaśniały, że hymny grane są tylko przy starcie pierwszych balonów każdego państwa.

Następne balony wznosiły się jeden po drugim jednostajnie i stale płynęły w tym samym kierunku. — Francuzi z „Maurice Mallet” i Belgaur z „S. 11” bardzo długo i serdecznie żegnali się ze znajomymi, a ostatni z wysoka już powoli zrzucali kwiaty. Przy starcie ostatniego balonu „LOPP” którym leciał Janusz, szczególnie silnie swój entuzjazm wyrażali Polacy. Janusz! właśnie w nim pokładała belgijska Polonia największą nadzieję.

A Polonia ta lubi swoich baloniarzy i pamięta o nich. Jak i w roku ubiegłym, zjechali się Polacy autobu sami ze wszystkich okręgów Belgii i godzinami wyczekiwali chwili, kiedy to polskie balony się wzniosą. Na żadnej polskiej uroczystości nie było w ostatnich latach tylu Polaków, co na starcie balonów. Przyjechali oni nie dla zawodów, lecz dla tych balonów polskich, które im o odległej ojczyźnie więcej mówią, niż wszelkie słowa czy pisma. SSS

Moment startu w Liège balonu „Polonia”, na tle innych startujących balonów.

Dar konduktorów polskich dla armii

Podczas uroczystego powitania, wracającego z manewrów do koszar wojska garnizonu wileńskiego, konduktorzy okręgu wileńskiego PKP wręczyli przedstawicielom armii tytułem daru 1 c. k. m. i granatniki. Na zdjęciu — defilada powracających do Wilna oddziałów. Na pierwszym planie dary konduktorów wileńskich.

Czy masz prawo głosować?

Przygotowania do wyborów w pełni

WARSZAWA (Pat). W biurze generalnego komisarsza wyborczego wzięta praca przygotowawcza do wyborów do Sejmu i Senatu.

W myśl art. 11 ordynacji wyborczej, prełożony gminy w przeciągu 20 dni po zarządzeniu wyborów do Sejmu sporządza w 3-ch egzemplarzach spisy wyborców do Sejmu oddzielnie dla każdego obwodu głosowania.

Prawo wybierania do Sejmu ma — jak wiadomo — każdy obywatel bez różnicy płeć, który przed dniem zarządzenia wyborów ukończył lat 24. Art. 3 ordynacji wyborczej mówi o osobach, które nie posiadają prawa wybierania.

Każdy obywatel, mający prawo wybierania, będzie wciągnięty do spisu wyborców w obwodzie, w którym zamieszkał w przededniu zarządzenia wyborów.

Spisy wyborców będą nie później niż 21-go dnia po zarządzeniu wyborów do Sejmu przesłane przewodniczącym obwodowych komisji wyborczych oraz przewodniczącemu właściwej komisji okręgowej.

Spisy wyborców będą wyłożone w biurze obwodowej komisji wyborczej codziennie 5 godzin, począwszy od dnia 23 do 30 po zarządzeniu wyborów do Sejmu.

Podczas wyłożenia spisów każdy obywatel, mający prawo wybierania do Sejmu, może je przeglądać, robić z nich wyciągi oraz wnosić reklamacje.

Do dnia 23 września minister spraw wewnętrznych powołuje okręgowych komisarzy wyborczych.

Komisarzowi wyborczemu służy prawo przeglądania aktów okręgowej komisji wyborczej oraz komisji obwodowych, tudzież prawo obecności na posiedzeniach tych komisji.

Do dnia 23 bm generalny komisarsz wyborczy powołuje przewodniczących okręgowych komisji wyborczych oraz ich zastępców.

Wydziały wojewódzkie (w Warszawie komisarz rządu i prezydent miasta) powołują członków okręgowych komisji wyborczych oraz ich zastępców.

Wilno podzielone będzie na dwa okręgi i około 90 obwodów

Wczoraj późnym wieczorem na ulicach miasta rozplakatowano obwieszczenia Starostwa Grodzkiego dotyczące osób uprawnionych do głosowania do Senatu.

Osoby uprawnione do głosowania będą musiały zarejestrować się w przepisowym terminie w Starostwie Grodzkim.

Akcja przygotowawcza do wyborów do Sejmu jest już w pełnym toku. Miejskie Biuro Ewidencji Ludności kontroluje obecnie i uzupełnia kartoteki.

Wilno podzielone będzie na dwa okręgi. Tak jak przy wyborach po przednich. Będą to okręgi Nr 45 i 46.

Do okręgu 45 zaliczone zostały komisariaty: I, II i VI oraz N. Wilejka.

Teren okręgu Nr 46 stanowić będą komisariaty: III, IV, V i VII.

W myśl obowiązującej ordynacji wyborczej okręgi dzielą się będą na obwody, przyczem obwód nie może liczyć więcej niż 3000 mieszkańców.

Władze administracyjne dokonały już prowizorycznego podziału miasta na obwody. Ma ich być około 90. Nie jest to jednak liczba ostateczna, Zarząd Miejski przeprowadza obecnie ścisłe badania, dostosowując poszczególne obwody do wymagań przez ordynację przepisów.

Przyjdźcie z pomocą niewidomym. Popierajcie zbiorczą, urządzoną przez Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w dn. 17, 18 i 19 września.

Ze świata kobier

Nad Świtezia

W tym roku uparłam się, żeby spędzić część lata nad Świtezia. Dlaczego mianowicie nad Świtezia? Były inne, pojęniejsze propozycje. A ja chodząc jak zaczarowana i powtarzam: „Świtezia tam jasne rozprzestrzenia łona w wielkiego kształcie obwodu, gęśią po bokach puszcza ocieniona, a gładka jak szyba lodu”.

— Ale inne jeziora też mają „obwody” i są gładkie — przekonywano. A tam tak trudno dojechać...

Jakże to strzelec piękny i młody, jaka to obok dziewica brzegami jasnej Świtezii wody błędą przy świetle księżycyca?...

skandowała w natchnieniu słowa ballady.

— A... skoro ci chodzi o strzelca — to trudno — sarknięto ku mnie z rodzinnego grona.

No i pojechałam! A jakże. Rzeczywiście trudno dojechać. Jedzie się do Nowogrodka, stamtąd po parogodzinnym oczekiwaniu do Walówki, no i nareszcie

końmi do Andrzejkowa, gdzie miałam zamieszkać. O, Boże! Do Krynicy, tylko raz człowiek przesiada, a tutaj... Ta rozmaitość wrażeń sprawiła, że zgubiłam parasolkę.

W Nowogrodku ze wzgórze zamkowego widok naprawdę ładny — szeroki — zielony — z woalem błękitnej mgły. Te szerokie pola musiał dobrze zapamiętać Mickiewicz. Uczył się przecież w Nowogrodku. Tu też w Farze został ochrzczony. Przechowała się metryka jego z dnia 12 lutego 1799 r. „dziesięć imieniem Adam Bernard, syn Mikołaja i Barbary z Matlewskich Mickiewiczów”. Patrząc tak na ziemię Nowogrodzką — tym bardziej zajęskniałam za Świtezia.

No i nareszcie. Dojechałam do Andrzejkowa, uroczej osady, gdzie był pensjonat i miła gospodyni o fwarzy szczerego dziecka. Nie chciałam ani jeść ani pić, tylko żądałam Świtezii, której tu widać nie było.

A więc dobrze. „Ma pani iść tą oto „ścieżką Maryli” i wyjdzie pani na jezioro” — pofolgowano mojej niecierpliwości.

Ścieżka Maryli o schyłku dnia był to cienisty wąwóz, wydrążony w grabowych i leszczowych zaroślach i aż ciemny od liściastego nadmiaru. Od czasu do czasu ścieżka się rozszerzała i wtedy ukazywały się w całej krasie potężne, ciemne dęby w hełmach ze słońca. Znowu nurka w zarosła — ścieżka jest długa — aż niecierpliwie podrywa nogi. No, już blask dnia idzie na spotkanie. Wynurzam się z cienia na słońce.

Oto jezioro! Narazie lekkie rozczarowanie. Jezioro nieduże — gdzie tej wody do Naroczy.

A potem zachwył. Jak tu jednak inaczaj! Oko przyzwyczajone do sosen i świerków Wileńszczyzny dziwi się grabom, leszczynom, jesionom i dębom.

Jezioro otacza potężna aleja i tylko jedna jego część, za schronieniem ma iglastą puszcę. Poza tym drzewa liściaste. Na ścieżkę u stóp tej alei wpełzły korzenie, wygięte, chropawe i czarne. Brzeg najczęściej dostępny, podalny do kąpielni, mało kamieni, przewaga jasnego piasku na dnie.

Oto słońce zachodzi — obłoki nad jeziorem zagrały kolorami — gromadę powiewnych trzciny przepasała różowa wstążka... Wzdycham głęboko, głęboko. To uczucie nazywa się — szczęście.

Nie, nie zawiodłam się na Świtezii. Miękkosć i łagodność wody — niewysłowiona; zieloność drzew bujna, przytulna i zycyliwa; wiatr pachnący, a ziemia dziwnie falista a przez to niespodziewanie piękna dokoła.

Ale ta czarodziejska woda była niedgdy jeszcze piękniejsza, kiedy o jej piękności nie wiedziano. Teraz zrobiła się modna. Z Nowogrodka, z Baranowicz — zewsząd — wycieczki.

Trudno. Jestem na ogół zycyliwa ludziom, ale nad Świtezia nabrałam obrzydzenia do rodzaju ludzkiego. Zjeżdżać zaczynają od soboty. W niedzielę Świtezia wygląda, jak rosół z ludzkim makaronem. Najgorzej, że ten „makaron” ryczy sam i ma ze sobą patefony.

O, Boże, a taka byłam szczęśliwa, że się pozbyłam wrzasku radia na kilka tygodni.

W poniedziałek brzegi Świtezii wyglądają jak jeden wielki śmietnik. Zrozpaczona wzięłam gruby papier i napisałam na nim: „Hańba śmieciarzom, co paskudzą las, oby w nich piorun nad Świtezia przasł!”.

Ale zostało to zerwane z drzewa, a skutku nie miało żadnego.

gorzej! Tutaj właśnie ulokowało się liczne towarzystwo, które się wylądowało z ciężkiego samochodu i napęliło wrzawę brzeg cały.

Przyszłam później zobaczyć, co po nich zostało na trawie. A więc: pudełka po sardynkach, inne po „byczkach”, woreczki papierowe i papiery najrozmaitsze, obierzyny, skorupy od jaj, rozsypane poziołki i czernice, kilka rzodkwi, pudełka od papierosów i zapalek, niedopałki, ogryzki, słuczony i całe butelki.

Z całego serca życzyłam tym ludziom wszystkiego najgorszego za to sponiewieranie cudownej Świtezii. Ci śmieciarze zepsuli mi charakter. Nauczylam się nie lubić niektórych ludzi. To nowy nabytek. Zresztą nie wszyscy ludzie byli tacy niemodliwi.

Ślicznie się dopasowały do tej czarodziejskiej krainy harcerki. Wyraźnie mówię: harcerki, nie harcerze. Harcerze odznaczali się wrzaskliwością i złym wychowaniem. Harcerki — niektóre przybyły z tak daleka, jak np. Krzemieniec — spełniały tu misję cywilizacyjną polską.

Zdołały przyciągnąć na swoje „Ogniska” młodzież białoruską, a trzeba wie dzieć, że męska część tej młodzieży jest tutaj zbolszewiczała.

Gdy pewnego razu harcerki warszawskie śpiewały im o najpiękniejszym miesiącu — Warszawie, z grupy wyrostków kryjących się w mroku wieczornym, padły okrzyki: „Mińsk”, „Moskwa!”.

Ale jednak przychodzili na ogniska. I w tej chwili widzę przed sobą ognisko

Nie ma takiej ustawy której niesumienienni ludzie nie potrafią obejść

Najbardziej atakowaną ustawą w Anglii jest ustawa o odpoczynku niedzielnym i tzw. „Sunday Trading Act”.

W ustawie tej w bardzo szczegółowych postanowieniach określone są warunki, jakim musi podporządkować się całe życie gospodarcze Anglii.

Jakkolwiek przepisy ustawy usiłują być bardzo jasne i starają się osiągnąć jaknajdalej posuniętą drobiazgowość, sprytni kupcy umieli wynaleźć mnóstwo wykrętów, którymi się posługują dla obchodzenia ustawy. Typowym takim wykrętem jest sposób sprzedawania w niedzielę nożyków do golenia. Kupiec zapytuje klienta chcącego nabyć te nożyki, czy ma ją one służyć do golenia, czy do wycieniania odcisków. Rozumiejący o co chodzi klient odpowiedzieć musi, że do wycieniania odcisków, bowiem w takim wypadku nożyki zyskują stanowisko narzędzi chirurgicznych, mających znaleźć zastosowanie chirurgiczne i wobec tego wolno nimi handlować w niedzielę. Gdyby odpowiedział, że do golenia, kupiec musiałby odmówić sprzedania nożyków.

Sklepy z wyrobami tytoniowymi mogą być otwarte dłużej, aniżeli inne skle-

py, ale pod warunkiem, że równocześnie sprzedają słodycze. Po godzinie 8 wieczorem nie wolno sprzedawać wyrobów tytoniowych. Ponieważ jednak w ustawie nie jest powiedziane, że nie wolno tych wyrobów dawać na kredyt — znajomi klienci mogą zaopatrywać się w papierosy i cygara, aby tylko nie płacili zaraz.

Ponieważ aparaty automatyczne mogą działać w niedzielę i ustawa o odpoczynku niedzielnym do nich się nie odnosi, każdy kupiec może klientowi sprzedać jakikolwiek towar w niedzielę, pod warunkiem jednak, że klient sam sobie ten towar wybierze, sam zapakuje i sam odpowiadając sumę należności wrzuci do automatycznej kasy. Kasa jest bowiem automatem i wszystko jest w porządku.

W niektóre dni zakazany jest handel detaliczny, natomiast wolno dokonywać transakcji hurtowej. To też kto na przykład chciałby w takim dniu kupić kapelusze, musi kupić cały tuzin. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby 11 kapeluszy z kupionego tuzina pozostawić w sklepie. Kupiec pisze mu rachunek na tuzin kapeluszy i z tego rachunku bonifikuje należność za pozostawione jedenaście.

Po godzinie 19 wieczorem w dniu powszednim, nie wolno sprzedawać mięsa. Ponieważ jednak stara, a dołąć nie zniesiona ustawa, zezwala na sprzedawanie drobiu i królików przez całą dobę, jako towaru podlegającego fatememu zepsuciu, i każdy rzeźnik handlujący po 7 miesiącu, ma przygotowany pakiet z zabitym królikiem lub kurczakiem i w razie zjawienia się kontrolera, podaje klientowi ten pakiet.

Z powyższego widać, że nie ma na świecie ustawy, która by mogła z całkowitą ścisłością istotnie uregulować wszelkie przejawy życia gospodarczego, a także widać, że nawet w kraju o tak wysokiej kulturze i takim wielkim wyrobieniu obywatelskim, jak Anglia, znajduje się zawsze dosyć ludzi, którzy dla korzyści osobistych potrafią obchodzić nawet najściślejsze przepisy.

Przed obchodem 100 rocznicy urodzin Matejki

Przygotowawcze prace komitetu pod przewodnictwem prezydenta m. Krakowa dr. M. Kaplickiego są w pełnym toku. Ostatnio na posiedzeniu ściślejszym pod przewodnictwem dziekana prof. U. J. dr. F. Włóka omówiono program uroczystości krakowskich, które odbędą się z końcem października br.

Program obchodu przewiduje: uroczyste nabożeństwo, hołd przy grobowcu Jana Matejki na cmentarzu Rakowickim; uroczystość w Muzeum Narodowym, połączoną z otwarciem wystawy. Główny obchód poprowadzi „Dni Matejkowskie”, podczas których odbędą się cykle prelekcji o Matejce, organizowane dla szerokiej sfery publiczności i młodzieży szkolnej, po wszechne zwiedzanie „Domu Matejki”, obchody lokalne w związkach i organizacjach. Niezwykłą uroczystością ku czci Jana Matejki organizuje rzemiosło krakowskie z inicjatywą chrześcijańskiego cechu malarzy i lakierników, który w swoim czasie na dał Jarowi Matejce godność członka honorowego cechu, co stwierdza dyplom, znajdujący się w zbiorach „Domu Matejki”.

Naczelny jednak zadaniem komitetu obywatelskiego jest trwałe uczczenie pamięci Jana Matejki i w tym kierunku komitet prowadzi prace w poszczególnych komisjach, mające m. in. na celu odnowienie i utrwalenie polichromii Jana Matejki w kościele Mariackim oraz wzniesienie pomnika w Krakowie.

HOTEL
„ST. GEORGES”
w WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach

Czy wystawa modeli kobiecych nózek jest niemoralna?

Ciekawą sprawę rozpatrywał przed paru dniami sąd litewski w Szawlach. Oto grupa łamiejszych pań, oburzona wystawą, urządzoną w witrynie sklepu „Bał’a”, gdzie wystawiono dla demonstracji pończoch i paniołek, modele nóg kobiecych, wtrętnie zdjętołowała, a ponadto zaskarżyła firmę Bał’a o szerzenie niemoralności. Sąd litewski uniewinnił, okazując jednocześnie zły gorliwie obrońcy moralności na zapłacone odszkodowania za zniszczoną witrinę.

ochronnym ramieniem, aby nikt jej piękna nie skaził.

Tam jest inaczej pięknie, niż u nas. Faliście tej ziemi daje wspaniałe niespożycie krajobrazu. Lasy, poszycie niezgłębią zielenią — są platanina dębów, jesionów, wierzgów i brzoź. Uroczę drogi suną wśród światłocieni i pragnęły by się nauczyć ich na pamięć, jak wierszy złocistego poematu. Ścieżki wiją się niespodziewanymi skrętami, chłodne od cienia, a duszne od zielonego zapachu. Od tego zapachu głowa się kręci i cały świat dookoła staje się kolorową balladą.

Oto słone zaszło, a zboże świeci jeszcze swoją własną, ukrytą w sobie słonecznością... Sylwety drzew nabierają kształtów zjawiskowych... Nad łąkami zaczynają wstawać duchy — wspomnienia rozświetlone jak mgły. — Ta przedziwna złota latarnia, zwisająca nisko nad ziemią — to księżyc. Ogromny i nieprawdopodobny.

Szczerze staje się nie do zniesienia i zmusza nas do dziękczynnej modlitwy:

— O, Boże... Boże... dziękujemy Ci za Mickiewicza i za Polskę i za to, że w tym wszystkim możemy kochać Ciebie.

E. K. M.

O drzewo polskie dla tartaków krajpedzkich

„Liet. Zinios” pisze: Już od kilku lat taki taki krajpedzkie otrzymują większe ilości materiału leśnego z ZSSR. W roku bież. jednake Rosja Sowiecka zmniejszyła dostawę drzewa, zaś w roku przyszłym możliwe, że zupełnie nie będzie dostawiała. Wówczas taki krajpedzkie zostałyby bez pracy. W związku z tym litewscy kupcy leśni postanowili nawiązać stosunki z polskimi kupcami leśnymi i w najbliższym czasie konkretnie wyjaśnić tę sprawę. Zrozumiałe, że sprawy te zostaną ostatecznie przesądzone po polsko - litewskich rokowaniach handlowych, które przewidziane są w październiku.

Specjalne firmy dla handlu z Polską powstają w Litwie

Polskie instytucje i zrzeczenia gospodarcze otrzymały ostatnio zawiadomienia o powstaniu w Litwie dwóch firm handlowych które zamierzają pracować wyłącznie w dziedzinie wymiany towarowej z Polską, a więc zarówno w zakresie importu jak i eksportu.

Firmy te oczekują tylko zakończenia pertraktacji o umowę handlową pomiędzy Polską i Litwą, by natychmiast przystąpić do normalnej pracy.

Jak wiadomo rokowania handlowe polsko - litewskie mają być wznowione przy końcu września, lub na początku października.

Spadek produkcji ropy w Rumunii

W ostatnich czasach produkcja ropy w Rumunii wykazuje stały spadek. I tak, w pierwszych 7 miesiącach r. b. produkcja ta wyniosła 3,9 mln ton wobec 4,2 mln ton w analogicznym okresie r. ub. Oznacza to spadek o 8,12%, co jest spowodowane zmniejszeniem się wydajności szymbów naftowych.

Teatr m. NA POHULANCE

Dziś o godz. 8 wiecz.

„TEKLA”

Nowy tytuł naukowy

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wprowadziło nowy tytuł naukowy, który nadawany będzie na Akademię Stomatologiczną w Warszawie. Jak wiadomo w r. ub. skasowane zostało na tej uczelni automatyczne przyznawanie absolwentom tytułu lekarza stomatologa, co stało się przedmiotem głośniejszych zatargów i procesów przed NTA. Ministerstwo ustanowiło na Akademii Stomatologicznej tytuł „doktora medycyny - dentystycznej”, co jest praktykowane w szeregu państw zagranicznych. Tytuł doktorski uzyskiwać będą tylko ci absolwenci, którzy przedstawiają prace naukowe zatwierdzone przez senat uczelni, lub dyplomy wydziałów lekarskich.

Jaka obrona przysługuje sublokatorowi w wypadku z umowy właściciela domu z lokatorem na szkodę praw sublokatora?

W myśl art. 13 ustawy o ochronie lokatorów obowiązki i prawa sublokatora wobec lokatora regulowane są w zasadzie według tych samych prawideł co i obowiązki lokatora wobec właściciela domu. Może jednak w stosunku lokatora do sublokatora zaistnieć taka specyficzna sytuacja, iż lokator chcąc pozbyć się niewygodnego sublokatora, wejdzie w znowu z gospodarzem i dopuści do wyroku eksmisyjnego w sądzie nie placąc np. umyślnie komornego właścicielowi przez 3 miesiące. Właściciel uzyska wtedy wyrok nakazujący eksmisję zarówno lokatora jak i sublokatora i sublokator mógłby wbrew swej woli i najżywniejszym interesom swym znaleźć się na bruku. Tej sytuacji zapobiega przepis wspomnianego wyżej art. 13, który zarządza, iż w razie udowodnionej umowy właściciela z lokatorem na szkodę praw sublokatora, ten ostatni wstępuje z mocy samego prawa w stosunku do przedmiotu najmu w prawa lokatora. A za tym sytuacja w wypadku znowu zwraca się przeciw lokatorowi, gdyż lokator zostanie wyeksmisowany, a w lokalu pozostanie sublokator uznany za lokatora, za którego poprzedni lokator będzie musiał opłacać komorne, gdyż z jego winy sublokator zajmuje dalej wynajęty poprzednio przez lokatora lokal.

Czy dopuszczalne jest odszkodowanie za krzywdę moralną

w wypadku pozbawienia wolności lub obrazy czci?

W myśl ogólnych postanowień o odszkodowaniu (art. 157 K. Zobow) można żądać niezależnie od naprawienia szkody majątkowej zadośćuczynienia za krzywdę moralną. W konkretnym wypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, pozbawienia życia, pozbawienia wolności lub obrazy czci, sąd, w myśl art. 165 Kod. Zob., może przyznać poszkodowanemu lub instytucji przezeń wskazanej stosowną sumę pieniężną

jako zadośćuczynienie za cierpienia fizyczne i krzywdę moralną. W ten sposób w wypadku np. pozbawienia wolności osoba jej pozbawiona może żądać od sprawcy pozbawienia wolności przede wszystkim zwrotu szkód materialnych, jakie poniosła, np. utracę zarobek za cały okres pozbawiania wolności, a także zwrotu szkód moralnych do znanych wskutek despektu i dolegliwości połączonych z przebywaniem w zamknięciu.

W ciągu miesiąca sprzedają w Niemczech tyle samochodów, ile wynosi cały polski tabor mechaniczny

W ciągu sierpnia sprzedano w Niemczech 53.088 pojazdów mechanicznych, co oznacza pewien spadek w porównaniu ze sprzedażą w lipcu. Na samochody osobowe przypało 17.840, ciężarowe — 5.840 i motocykle — 27.323.

Z cyfr tych wynika że w ciągu jednego

Nowinki radiowe

Nudy staroangielskie

O He lot Chamberlaina, ratujący pokój europejski został przyjęty przez całą Europę z zadowoleniem o tyle nie można tego samego powiedzieć o niudanym locie w głąb starej Anglii p. t. Z pamiętników Pepysa. Dla fachowców i młodzieży studiującej historię Wielkiej Brytanii była to może audycja i potrzebna i pouczająca, ale dla reszty powiedzmy otwarcie nudna. Kraje słoneczne widocznie lepiej nadają się do audycji słowno muzycznych, niż mglisty Albion. Muzyka staroangielska z punktu widzenia wymagał przeciętnego konsumenta radiowego, również zbyt wielkich walorów nie posiada.

Słowem na przyszłość, wobec coraz większego popularyzowania się mikrofonu należałoby takich tematów raczej unikać. A ponieważ ilość krajów jest ograniczona należy powtarzać co parę lat audycje dawne. W jakimś 1939 r. Prowansja mogła by się np. zbyt przypomnieć P. T. publiczności.

Wiszniew również się nje bardzo udał. Monografia małego miasteczka jest rzeczą bardzo trudną, właśnie dla tego, że wyobraźnia nieraz niema się czego uchwycić. Jest to okoliczność niewątpliwie łagodząca... Ale dla recenzenta... słuchacz zwrusza ramionami... i zamyka radio.

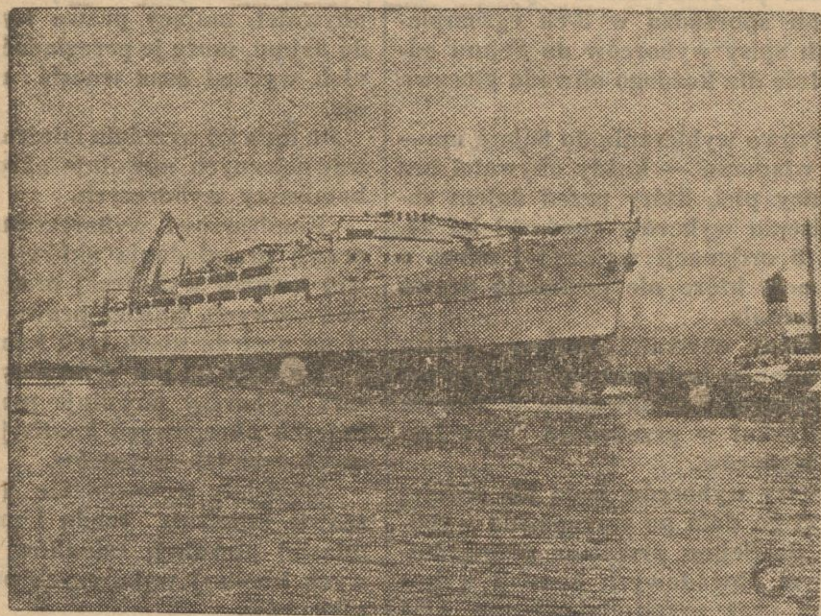
Takie informacje jak autobusy, szkoła i plotki może w Wiszniewie dośpiewać sobie w duszy każdy. Autorowie tej rubryki powinni się wystrzegać podawania rzeczy powszechnie znanych. Ustępki takie jak np. o Bohdanowskim omentarzyku, o dawnych kopalniach rudy żelaznej itd. należą do liczby pożądanego. Trzeba dawać w „naszym kraju” to czego o nim nie wiemy, a nie to co z góry jest wiadome.

W Danii szukają naft

Dania do tej pory, jak wiadomo nie posiadała kopalni naft. Przeprowadzone w szerszym roku badania geologiczne wykazały możliwość istnienia złóż ropy.

Obecnie konserw amerykańsko - duński uzyskał od rządu długoletnią koncesję na eksploatację tych terenów.

M/S „Sobieski”

Niedawno spuszczonej na wodę w dokach angielskich nowy transatlantyk polski motorowiec M/S „Sobieski”. Wzbogacił on tonaż naszej floty handlowej.

Niemcy protestują przeciwko prawdzie

Na półkach księgarskich ukazała się kilka miesięcy temu wydana przez geografa arwajcarskiego Ch. Burky'ego mapa narodowościowa Europy Środkowej. Mapa spotkała się z gwałtownymi atakami ze strony niemieckiej, nie mogącej pogodzić się z obiektywizmem, z jakim autor przystąpił do opracowania tej mapy, a jaki przekreślił wszelkie kombinacje kartografów niemieckich, uprawianych dotąd przez nich nagminnie w odniesieniu do sprawy graficznego przedstawiania układu stosunków narodowościowych w Europie Środkowej.

Najboleśniejszym ciosem dla Niemców jest przedstawienie stosunków narodowościowych na pograniczu polsko - niemieckim tak, jak w istocie stosunki te się przedstawiają. Mapa stwierdza bowiem wyraźnie, że Mazury są polskie i że polskim jest Śląsk Opolski (autor posługiwał się tutaj niemieckimi mapami Langhalsa, wydanymi w latach 1906 - 1911 w Gotha) oraz, że element niemiecki w Polsce nie jest znowu tak liczny,

by w kartograficznym ujęciu sprawiał wrażenie elementu, odgrywającego w Polsce do minijącą rolę. Przecież codzienną praktyką było w Niemczech, że udział liczebny Niemców w zaludnieniu Polski przedstawiano się tam w mapach w sposób, sugerujący właściwie, że odsetek ludności polskiej jest równy... odsetkowi elementu niemieckiego, że np. Warszawa jest bazą polskości w wielkiej wyspie niemieckiej itd. itd.

Mapa powyższa została omówiona na łamach ostatniego numeru kwartalnika niemieckiego „Auslandsdeutsche Volksforschung”, który — wskazując między in. uwagę na fakt zaliczenia Kaszubów i Mazurów do ludności polskiej — stwierdza patetycznie, że przy takim stawianiu sprawy prof. Burky nie ma prawa do uważania się za naukowca.

Z powyższego stwierdzenia wynika, że na miano naukowca zasługuje w oczach niemieckich tylko ten, kto w pracach swoich idzie na rękę niemieczyźnie.

„krzemienieckie” i tych wiejskich chłopaków, byle jak przyodzianych. Niewyraźni w migotliwej poświacie ognia tańczyli i śpiewali ze swymi dziewczętami. Widzę obłąkaną twarz młodzieńczego oberwańca... Namieśnym tenorem śpiewał on gwiazdom — sobie — i tym, którzy słuchać zechcieli, o doli i niedoli, o miłości i o tęsknocie. Zapamiętał się w tym śpiewie — szczypty — błady — o jasnych włosach i oczach, z dwiema brózdami cierpienia koło młodych ust. Widziałam, jak harcerki wzięły do tańca parobczaków i jak to się tamnym podobało. Było to pożegnalne ognisko.

Gdy już mowa o ogniskach, to w noc „Kupały” (wg starego stylu) cała ziemia Nowogrodka słanała w czerwonej koronie słosów. Widziałam te stopy. Ołbrzymie. Przy nich całą noc tańczy młodzież i śpiewają tęskliwie dziewczęta przy wódrze wiejskiej muzyki.

Najwięcej ciekawych pieśni i obyczajów, najokazalsze ognisko kupałne bywa we wsi Radohoszczy pod wzgórzem Horodyszczko koło Czombrowa. Na tym wzgórzku stała widocznie świątynia pogańska i zapach starych ognisk wróżebnych skąd tu jeszcze aż dotąd.

Czombrow odwiedzą wszyscy wycieczkowicze, przyjmowani gościnnie przez gospodarzy.

Czombrow, pierwowzów Soplicowa, pociąga marzycieli wspomnieniami o Tadeuszu i Zosi i ma w swoim pięknym parku czarodziejską ławeczkę dla zakochanych.

Dookoła leżą okolice, znane z ballad i z „Pana Tadeusza”, więc wszyscy przybyśle mówią do siebie wierszami, z których uśmiecha się nieśmiertelna młodość zakochanego Mickiewicza. W Tuhanowiczach nad rzeczką Serwecz rozkwitła jego sielanka z Marylą.

Ostatnią dawną zniszczyła dwór Tuhanowicki, z dawnych zabudowań pozostały tylko fundamenty. Pozostał też rozległy park po Wereszczakach. Ocalone drzewa pamiętają westchnienia młodej pary.

Ale park w Woronicy wydał mi się jeszcze piękniejszy.

Czytelnicy mili — naprawdę pięknie jest w tej ziemi Nowogrodzkiej i nad jeziorem, gdzie księżyc prześwieśla wiotkie ciała Świtezianek. Nie pozwólcie jeziornym brzegów zamieniać w ordynaryjny śmietnik. Teraz są na czasie „Dni Mickiewiczowskie”. Zobaczmy, jak po nich będzie wyglądał las nad Świteziami. Już z góry dreszcz przerażenia mi ogarnia.

Chciałoby się iść i otoczyć tę ziemią

ZE ŚWIATA KOBIECEGO

Nowy kongres

Jeszcze nie przebrzmiały echa „Kongresu Kobiet”, a już świadoma opinia w Polsce zajmuje nowy zbliżający się kongres, którego pełny tytuł brzmi: „Pierwszy Ogólnopolski Kongres Dziecka”.

Sprawa tego Kongresu, bliska wszystkim czującym ludziami w Polsce, najbardziej jednak obchodzi kobiety, które niewątpliwie wezmą żywy udział w całej tej akcji.

Wspaniała to akcja. W dniach 2, 3 i 4 października w Warszawie zgromadzą się wszystkie czynniki, interesujące się sprawą dziecka, w celu skoordynowania wysiłków, mających na celu dobro młodego pokolenia.

Inicjatywę rzucił Stowarzyszenie Uczestników Walki o Szkolę Polską. W doniosłej tej akcji nie może być żadnych partii ani obozów. Dziecko jest bezpartyjne, jednak wszystkim miłe, a jako przyszłość narodu — ważne i bezcenne.

Do akcji więc przystąpiło około setki organizacji społecznych, nie mówiąc już o tym, że sprawa ma pełną życzliwość rządu naszego. Prawda, że czasy są niepewne i twarze nasze stroskane. Nie wiadomo, co gotują dzieciom naszym. Dorosli źle się bawią, gdy w ciszy gabinetów chemików szukają formułek gazów trujących i wnoszą olbrzymie fabryki amunicji po to, żeby wyprać krew z żył tego młodego pokolenia.

Jednak chwilami ten obłąkany świat miewa przebliski sumienia i odpowiedzialności, wtedy gdy sobie przypominają o dzieciach. Wiadomo przecież, że kongresy międzynarodowe na temat dziecka odbywały się w Paryżu, Rzymie i Frankfurcie. Są przecież ludzie na świecie. Tacy myślą o dzieciach. Ach, nie w ten sposób, żeby z dzieci utworzyć przyszłe kadry sprawne do zabijania i przemęczenia w nienawiści, wychowane na etyce pogańskiej. Ci inni, prawdziwi ludzie, myślą o szczęściu dzieci.

Polska najmniej ma na sumieniu obłądki i grzechów międzynarodowych. Żyje wśród takich sąsiadów, że mimo słowiańskiej łagodności, musi zaciskać pięści i gotować się do ofiary z krwi, kiedy będzie do tego zmuszona. Musi dla tego młodego pokolenia wzmagać swą obronność.

Jednak w psychice Polaka brak okrucieństwa, które z góry przeczeka dzieci na żer ambicyj dyktatorów, odwrotnie, miłość do młodego pokolenia, może nieudolna w przejawach, jest o wiele szersza, niż gdzie indziej.

Jeżeli sprawa dziecka jest w Polsce już dożyłcza postawiona, to nie przez brak dobrych chęci, ale przez ten narodowy brak organizacji.

Zresztą ileż mamy w Polsce czynników przeszkadzających w pracy, a gdzie indziej ile warunków ułatwiających.

Do świadomości ogółu nie docho- dzi wszystko, co się dla dziecka w Polsce robi, wiemy tylko, że to jest zbyt mało, bo nie zdołało wybitnie zmniejszyć śmiertelności wśród najmniejszych i nędzy wśród najliczniejszych. A chcemy, żeby dzieci nasze były zdrowe i radosne, hodowane racjonalnie, zdolne, uczciwe i pracowite.

Komunikaty

1. Powiadamy wszystkie organizacje, że we wtorek 20 września w sali Kuratorium Szkolnego odbędzie się zebranie informacyjne w sprawie „Kongresu Dziecka” (Wolana 10).

Początek zebrania o godz. 18. Prosimy o wydelegowanie przedstawieli na zebranie wtorkowe. Obecność przedstawicieli prasy jest również niezbędna.

Z powodu zbliżającego się terminu Zjazdu Kongresowego prosimy delegatów organizacyj mających w programie i w działalności opiekę nad dziećmi i młodzieżą o stawienie się punktualnie na zebranie.

2. Zebranie Referatu Prasowego ZPOK odbędzie się we środę 21 bm. o godz. 18 w lokalu Związku — Jagiellońska 3/5 — 3.

Konkurs

Hallo! Hallo! Przypominamy czytelnikom, że w ostatniej kolumnie (pierwszej po wakacyjnej przerwie) ogłoszony został konkurs na felieton wakacyjny. Termin — do 15 października. Prosimy o nadsyłanie felietonów do redakcji (Jagiellońska 3/5 — 3. ZPOK — Referat Prasowy). Uwaga: Kolumna Kobieta będzie wychodziła co drugą sobotę.

Checmy wyhodować piękną rasę, a zachowując jej entuzjazm i zapalność, dać jej twardy hamulec w postaci obowiązku.

Alę przede wszystkim musimy dolać dziecku uczynić jaśniejszą.

Więc chociaż grzmoty przewalają się po niebie, przez radio grzmiały buchowe przemówienia, zapalają się i gasną słupy graniczne między narodami, w Polsce na pierwsze dni października zwołany będzie najbar dziej pokojowy z kongresów — „Kongres Dziecka”. Na te dni powinni do Warszawy pośpieszyć wszyscy, kto może. Rodzice, duchowni, nauczyciele, lekarze, pisarze, publicyści, działacze społeczni.

Wszyscy muszą się zjednoczyć w akcji, mającej na celu dobro pokole- nia młodego.

Naprawdę chodzi wszystkim o jedno. O najtrudniejsze — dzieci w Polsce muszą być szczęśliwe. Powinny umieć śmiać się bezstrosko. Jesteśmy częścią w całości świata. Kiedy świat drży i nami wstrząsa dygotanie, ale zrobimy, co każe nam obowiązek, dla szczęścia dzieci.

I kiedy tak w duszy przysięgamy, jawią się nam przed oczyma dalekie brwi krzaczaste i oczy siwe niezapomniane i cała twarz chmurna a u kochana.

Niski głos, który utonął w wiecz- ności, woła do nas:

„Żywiłem szczęścia jest śmiech.

A im bardziej jest pustym i szczerym, im bardziej nazywamy go dziecin- nym, tym więcej jest w nim szczęścia, tym więcej jest w nim nieba na ziemi.

Niech się śmieją polskie dzieci śmiechem odrodzenia, gdy wy tego nie umiecie.

„Kongres Dziecka” zwołany został po to, aby przepracować w całości zagadnienie dośi dziecka, przyjąć z pomocą tym, których szczęście tylko od nas zależy.

Niewątpliwie, że gdyby żył Marszałek Piłsudski, Jego siwą głowę ujr- libyśmy na tle wypełnionej sali w pierwszym dniu obrad kongresu.

Nie wiem, czy w tej mierze byłby się zainteresował Kongresem Kobiet — ale nie podobna sobie wyobrazić Kongresu Dziecka bez Niego... gdyby żył — gdyby żył. Więć wyobrażam sobie, że należałoby przed pierwszym rzędem krzeseł zostawić pusty fotel, pokryty amarantem — dla Niego.

Wtedy wysiłki obecnych na kong- resie zestokrotnią się, bo stamtąd — z tego pustego miejsca rozlegną się przebrzmiałe a pamiętne słowa:

„Jeszcze jest jedna, może najbar dziej jaskrawa prawda „młodego”. — Jest nią dziecko”.

Tak, dziecko to najmlsza prawda świata i I Ogólnopolski Kongres Dzie- cka chce się temu zagadnieniu poświę- cić.

Redakcja.

Program kongresu

Tematy referatów, które zostaną wygło- szone na Kongresie, dotyczą dwóch zasad- niczych zagadnień: a) stosunku społeczeń- stwa do dziecka i b) podstawowych praw dziecka.

Pierwsze zagadnienie zostało ujęte w 3 generalnych referatach: dziecko i człowiek dorosły, dziecko w rodzinie i dziecko w pol- skim prawie rodzinnym; drugie — również w trzech: prawo dziecka do szkoły, zdrowie dziecka i wczesny dziecka.

Referaty generalne będą wygłoszone na dwóch plenarnych posiedzeniach bez dysku- sji, poczym na komisjach odbędzie się dys- kusja, poprzedzona szczegółowymi refera- tami.

Referat prof. dr St. Gołąba „Dziecko w polskim prawie rodzinnym” będzie dysku- towany w godzinach, gdy inne komisje nie bę- dą obradowały, w tym celu, aby udział w dyskusji mogli wziąć wszyscy uczestnicy, in- teresujący się tym tematem.

Pięć pozostałych komisji będzie obrado- wało równocześnie, co wymaga od uczest- ników uprzedniego zdecydowania się, do któ- rej komisji pragną należeć. Trzeba to zazna- czyć w deklaracji.

Dla orientacji podajemy wykaz tych pię- ciu komisji i referatów, jakie na nich będą wygłoszone.

Komisja I: „Dziecko i człowiek dorosły” — St. Dobrowolski.

Komisja II: „Dziecko w rodzinie” — J. Cz. Babicki i W. Szumanówna.

Komisja III: „Prawo dziecka do szkoły” — prof. H. Radlińska.

Komisja IV: „Zdrowie dziecka” — prof. dr E. Godlewski.

Komisja V: „Wczesny dziecka” — A. Mali- cka - Chmielewska.

Konferencja: „Dziecko polskie za grani- cą”.

Na zakończenie Kongresu, na ostatnim ze- braniu plenarnym przewidziany jest odczyt: „Dziecko jako przedmiot troski świata” — Wanda Wójtakiewicz - Grabińska.

Z okazji IV Targów Północnych

W dniach od 17 bm. do 2X rb. na- lerenie Targów Północnych w Wilnie, w związku z obchodem 10-lecia prac przy- sposobienia rolniczego młodzieży wiejskiej zostanie urządzona, wystawa wojewódzka.

W dniu 25 bm. z okazji obchodu 10- lecia akcji przysp. roln. odbędzie się wojewódzkie dożynki młodzieży wiejskiej. Dożynki odbędą się na terenach Targów Północnych.

Na święto młodzieży rolniczej spo- dziewany jest przyjazd około 6 tys. dele- gatów ze wszystkich powiatów Wileń- szczyzny i Nowogródzkiej w strojach ludowych z własnymi orkiestrami.

Program dożynkowy składać się bę- dzie z trzech części:

1) pieśni obrzędowe dożynkowe, 2) obecne życie wiejskie i 3) ku czemu idzie młoda wieś wileńska.

Uroczystości dożynkowe organizuje Wileńska Izba Rolnicza.

Biura Magistratu w Sali Miejskiej

Wobec rozszerzenia agend zarządu miejskiego, prezydium miasta zadecydo- wało umieścić w budynku Sali Miejskiej (Ostrobamska 5) biura magistratu.

Sala Miejska będzie przereobiona na początki przyszłego roku. Obecnie, jak wiadomo, w lokalu tym mieści się kino „Mars”.

Nasza stołownia

Zimno się robi, humory się psują — zbliża się jesień szybkimi krokami. Chcąc sobie humor poprawić, na- leży wstąpić do „Naszej Stołowni” na obiad.

Nie drogi i smaczny, z uśmiechem gościom podany potrafi humor je- sienny rozjaśnić.

Pamiętajcie! Adres: Jagiellońska 3/5 — 3.

Lombard miejski dorobł się gmachu

Zarząd Miejski jeszcze w roku bieżą- cym zamierza rozpocząć budowę gmachu lombardu na jednym z placów, położo- nym przy ul. Portowej u wylotu na ul. Słycziową.

Roboty wstępne na tym placu zostały już rozpoczęte. W końcu bieżącego mie- siąca względnie w początkach październi- ka mają być założone fundamenty. No- wობudujący się gmach ma mieć cztery kondygnacje.

Zakończenie budowy ma nastąpić la- tem roku przyszłego. Kosztorys robót ob- liczony jest na sumę 350.000 zł.

***

W lombardzie miejskim na poniedziałek wyznaczona została licytacja. W zwią- zku z tym w biurze lombardu zappeł- nienie. Codziennie lombard załatwia po 500—600 interesantów, wczoraj liczba in- teresantów osiągnęła rekordową cyfrę około 1000 osób. Przeważnie prolongo- wane są zastawy, którym grozi licytacja.

Wilno na IV miejscu gędulstwa

W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy r. b. przeprowadzono w ważniejszych miastach Polski ogółem 252.556 tys. miejsowych rozmów telefonicznych, podczas gdy w anało- gicznym okresie poprzedniego roku liczba miejsowych rozmów telefonicznych wynio- śła 233.661 tys.

Wzrost wykazuje również liczba rozmów pozamiejscowych, t. j. międzymiastowych i międzynarodowych. W okresie bowiem od stycznia do sierpnia rb. przeprowadzono w większych miastach Polski 12.177 tys. rozmów telefonicznych pozamiejscowych wobec 10.984 tys. w tym samym czasie ubiegłego roku.

Najbardziej „rozmowna” okazała się sto- lica, na którą przypada blisko dwie trzecie ogólnej liczby miejsowych rozmów telefo- nicznych. Na drugim miejscu znajduje się Łódź, na trzecim Lwów, dalej Wilno, Kato- wice, Kraków, Poznań, Gdynia itd.

20.000 zł na nr 22596
15.000 zł na nr 75996
5.000 zł na nr 82562

20.000 zł na nr 117539
10.000 zł na nr 81134
5.000 zł na nr 75884

padło w szczęśliwej kolekturze

A. Wolańska

Warszawa — Wilno — Kraków

Dziś otwarcie IV Targów Północnych

Otwarcie Targów Północnych w Wil- nie nastąpi w sobotę, dnia 17 bm., o godz. 11. Zaproszeni goście i publicz- ność proszona jest o gromadzenie się przed tą godziną przy bramie od ul. Wil- wulskiego. Po uroczystym otwarciu Tar- gów będzie otwarta również brama przy ul. Legionów. W dniu otwarcia i nastę- pnego dnia przyjedzie do Wilna na targi kilka pociągów specjalnych z różnych stron Polski.

***

Dział pracy w więzieniu, na Łukiszkach wystawia oryginalny domek z królikami rasy angorskiej. Domek podzielony jest na 5 pięterek. Królikarnia ta została dwu- krotnie nagrodzona złotym medalem na wystawach.

Teatr Muzyczny „Lutnia” udziela zni- żek wszystkim zwiedzającym targi za ok- zaniem biletu wstępu na targi.

Przyjazd delegatów m. p. przem. i handlu na otwarcie IV Targów Północnych

Dziś pociągiem z Warszawy o godz. 7 min. 45 rano przybywają wiceminister przemysłu i handlu Sokołowski, dyrektor departamentu Geppert oraz trzech raczel- ników wydziałów tegoż ministerstwa.

Delegaci ministerstwa przemysłu i han- dlu wezmą udział w uroczystym otwarciu IV Targów Północnych o godz. 11 rano przy ul. Legionowej.

Zboże tanieje — mąka drożeje

konsument miejski płaci za wszystkich

Na zagranicznych rynkach zbożowych w tygodniu sprawozdawczym nastąpiła niewielka poprawa, która wszakże nie po- siada cech trwałości. Na podkreślenie zas- ługuje, że eksport zbóż w tegorocznej kampanii jest o jakieś 20% większy, niż w tym samym czasie przed rokiem. Wo- bec dużego urodzaju jest to zupełnie zro- zumiałe, na uwagę wszakże zasługuje, że cała ilość eksportowana, zostaje przez rynki odbiorcze wchłonięta. Ten moment podsyca nadzieje na wzrost zapotrzebo- wania, a sytuacja polityczna sprzyja tym rachubom. I to zapewne jest przyczyną zwyżki.

Na rynkach krajowych zboża tanieją i jednocześnie mąka drożeje. Wynika z

tego, że pośrednicy i młyny usiłują prze- zrucić opłaty od mąki i kaszy — z jednej strony — na producenta rolnika, z drugiej — na konsumenta miejskiego.

Jak kształtować się będą ceny w naj- bliższej przyszłości przewidzieć trudno, zależy to bowiem od tego, czy nadwyżki będą dość szybko usuwane z rynków, aby nie tworzyły się zafory. Na eksport liczyć trudno wobec jego nieopłacalności, na- tomiast rynek powinien zareagować na takie posunięcia, jak przerób 100 tys ton żyta na spirytus lub większe zakupy wojska. W chwili obecnej wszakże sytuacja na naszych rynkach zbożowych nie ukła- da się pomyślnie.

Napad handlarzy na samochód straży pożarnej

Władze śledcze prowadzą obecnie dochodzenie w sprawie napadu kilku handlarzy na samochód straży pożarnej.

Wypadek wydarzył się na Rynku Drzewnym przy ulicy Zawalnej. Zgodnie z obowiązującym obecnie regulaminem rynkowym, po godzinie 3 wszyscy handla- rze powinni spakować swoje towary i oczy- ścić plac rynkowy. Nie wszyscy jednak stosują się do tych przepisów. W wielu wypadkach handlarze nie sprzątaj straganów po g. 3, sądząc, że uda im się jesz- cze cokolwiek sprzedać. Zarząd Miejski reaguje w takich wypadkach dość ostro. Na rynek przybywa samochód strażacki i strażacy „ekskmitują” opieszłych handla- rzy, wywożąc ich towary na podwórko

magistrackie. Onegdaj zaszedł taki wypadek. Handla- rze tym razem przybrali wobec strażaków groźną postawę i stawili opór. Z chwilą ukazania się samochodu strażackiego na terenie rynku, grupa handlarzy, do której przyłączyła się również towarzyska, obrzu- ciła samochód gradem kamieni, przy- czym jeden ze strażaków został ranny.

Kres awanturze położyła policja, za- trzymując kilku osobników. Ponieważ w większości wypadków byli to nieletni chłopcy, zwolniono ich z komisariatu. Jed- nego z zatrzymanych handlarza Wirszu- ba, co do którego są dowody, że zran- ił strażaka kamieniem, osadzono w wię- zieniu na Łukiszkach. (c).

Afera inwalidzka w Głębnkiem

Jak donoszą z Głębnkiego władze śledcze wszczęły dochodzenie w sprawie afery, polegającej na „wyrabianiu” oso- bom do tego nieuprawnionym rent in- walidzkiej.

Aresztowano pewnego osobnika, któ- ry sam pobierał nieprawnie rentę inwa- lidzką od roku 1935.

Szczegóły tej sprawy trzymane są na- razie w tajemnicy. (c).

Ucieczka trzech chłopców z zakładu im. Zubowicza

Do policji wpłynęło wczoraj zameldowa- nie o ucieczce trzech wychowanków z zakła- du im. Zubowicza, mieszczącego się przy ul. J. Jasińskiego 2.

Zbiegli 13 letni Feliks Gasprowicz, 10 letni Wiktor Królikowski oraz 13 letni Bru- non Rzeckowski.

Policja wszczęła poszukiwania. (c)

Zaginięcie wychowanka bursy Zw. Osadników

Zaginiony 15 letni wychowanek ogniska Związku Osadników (ul. Zygmuntońska 16) Edward Fedorowicz.

Kierownictwo ogniska powiadomiło poli- cję o zagadkowym zaginięciu wychowanka.

Pokaz lotniczy w Porubanku

W dniu 18 września 1938 roku o godzi- nie 13 odbędzie się propagandowy pokaz lot- niczy na lotnisku w Porubanku.

Dojazd do lotniska w Porubanku miej- skimi autobusami od godz. 12 z przed gma- chu ratużka lub pociągami o godz. 12 m. 05 i 12 m. 40. Powrót z Porubanku pociągami o godz. 15 m. 52 i 18 m. 17.

Ceny biletów na przejazd koleją do Po- rubanku: zniżkowy 20 gr., normalny 30 gr. w jedną stronę.

Hotel EUROPEJSKI w WILNIE

Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach. Winda osobowa

„Urodzaj” na podrzutki

Wezoram w Wilnie podrzucono aż ezwo- ro dzieci. Na zaniku Jezulek pewna nie- wlasta podrzuciła troje dzieci.

Podrzutków skierowano do Izby Zatrzy- mań.

Tegoż dnia w korytarzu Wydziału Opleki Społecznej Zarządu Miejskiego znaleziono jednorocznego chłopczyka narodowości ży- dowskiej. (c)

Tabela loterii

10 dzień ciągnięcia 4-ej klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnięcie Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5,000
zł. padła na nr. 111832
75.000 zł.: 60371
15.000 zł.: 73449
10.000 zł.: 3026 4672 41429
48844
5.000 zł.: 28449 38315 43199
93669
2.000 zł.: 22964 23460 32022
44833 45002 64324 80096 133428
133780 144209 145642 146166
149273 149919 157442
1.000 zł.: 10138 14567 16250
16953 21824 23493 24771 31653
33112 37094 50628 76067 79876
75345 87330 92007 103607 102536
106668 108416 107695 107478
119717 121196 124831 133215
136498 139031 139031 142069
141103 144623 151220 155339
156888

Wygrane po 250 zł.

21 105 90 98 291 444 66 501 719
63 782 42 830 962 581 181 465 525
97 98 625 704 827 2022 36 68 254
87 74 386 42 62 72 449 530 35 642 46
3101 56 57 444 96 19 694 774 589
4339 441 52 637 38 79 700 72 92
833 84 989 5006 50 63 123 656 754 92
824 959 6167 232 850 59 402 11 69
580 642 58 746 48 69 57 93 847 946
7038 821 47 60 65 490 57 68 513 70
605 688 42 59 8166 271 454 578 782
965 9662 115 246 68 395 619 583 756
775 75 832 950 10044 386 527 717 29
877 981 11152 312 421 911 30 973
12052 62 64 55 97 212 22 379 438 88
504 37 609 740 90 102 79 906 13051
1317 816 589 842 94 14159 99 219 302
29 95 517 57 702 13 23 63 823 98 911
15103 630 408 780 839 16036 245
809 14 438 54 58 655 609 11 74 82
713 32 54 821 31 41 17060 219 306
406 14 804 11 23 24 916 28 18079
90 127 212 50 56 76 92 436 93 94
685 19081 100 30 43 54 210 526 65
808 11 40 79 936 2009 23 32 62 132
63 908 68 649 769 89 824 984 21006
283 52 79 416 519 620 905 59 66 53
22094 229 57 74 302 455 573 88 631
743 837 911 51 28018 39 114 239 608
93 706 29 949 24248 392 441 92 535
57 97 575 25127 50 223 412 58 605
31 786 864 944 98 26080 97 104 231
420 575 838 74 900 27119 54 64 67
73 320 603 63 65 78 430 31 73 588
84 901 28066 109 203 338 435 98 515
562 715 98 29008 17 68 194 20 360
74 420 752 917 64 30061 71 190 346
573 608 8 9 708 838 919 31156 73 228
402 9 82 676 781 834 66 32001 120
32 509 14 40 649 722 880 8345 215
47 365 409 80 594 681 90 781 833 41
53 70 935 44 34262 380 404 50 502
6606 57 85 752 873
35094 219 96 379 477 520 911
86037 139 225 65 77 413 82 502 53
668 37079 193 247 70 309 53 58
91 785 819 84 87 38141 78 83 210
45 57 881 447 592 612 98 767 877
92 39108 208 23 454 648 82 85 93
765 77 897 928 40070 71 403 40
521 94 604 703 814 928 41016 178
217 88 326 461 537 49 757 858
42033 112 225 37 395 445 774 805
48088 176 210 306 523 26 44225 87

353 498 509 630 784 813 83 910 67
45164 288 394 524 9 4650 86 98 762
69 93 825 55 46087 91 169 91 306
90 439 40 690 716 75 822 80 999
47014 194 410 542 698 841 957
48001 205 88 454 56 57 75 607 808
46 913 49067 122 351 81 692 917
50027 366 870 917 54 52048 92 269
509 32 62 87 773 973 53076 107 351
483 527 60 608 14 87 726 79 835
90 54007 23 180 220 423 81 516 716
932 60 55162 63 236 330 38 89 459
734 79 854 985 56010 42 59 73 122
29 295 334 454 609 75 781 904
57017 165 83 341 463 620 85 704 40
51 85 978 58152 91 515 66 76 660
88 917 59050 92 143 307 80 466
572 664 770 95 876 74 948 60090
88 272 325 401 26 548 684 87 789
800 44 943 53 72 61011 17 114 408
650 51 91 706 839 971 62005 78
87 324 477 555 643 784 916 632226
336 448 589 696 813 958 82 64006
505 52 66 669 710 21 824 55 922 65
65038 139 294 429 30 78 528 56
611 791 861 93 983 66185 232 332
439 682 730

67067 73 214 48 320 46 418 39
603 788 90 68035 61 233 95 317
77 423 510 67 72 930 69159 225 429
516 76 96 774 82 855 82 70071 297
329 52 598 614 53 769 88 814 994
71232 536 85 628 72026 198 379
81 85 990 73055 57 584 656 718 77
700 638 728 829 956 93 95331 530
904 33 92 96146 208 40 88 376 521
45 806 50 928 86 97107 82 311 78
82 532 60 664 65 706 830 915 57
83 98047 104 85 460 90 667 719 60
828 39 919 99177 223 336 84 463
536 740 893 926 68 96.

100095 137 365 579 518 29 978
101101 197 240 545 647 867 93 102126
348 640 700 46 74 926 38 103060 262
324 413 653 719 49 881 945 104071
84 250 56 339 35 401 536 666 898
994 1056116 265 459 583 803 12 933
106043 584 640 841 67 922 107038 97
266 342 43 462 522 48 610 33 815
933 46 108202 379 562 67 70 660 868
908 23 104025 109 282 527 743 820
110013 437 622 782 809 20 43 65 80
932 111000 56 135 244 412 52 504 14
639 43 53 717 37 914 54 112247 53
84 538 50 812 42 59 113081 94 160 211
402 593 669 771 945 114093 545 667
765 115135 67 211 59 313 572 643 70
716 49 90 964 116004 73 113 17 89 93
241 469 611 17 777 82 97 901 117109
212 473 737 118142 216 30 583 95 605
82 732 46 119006 62 117 401 50 70 534
651 716 62 66 857 120891 96 853 93
403 508 11 121106 94 202 77 374 97
418 560 93 859 919 122035 43 110 207
566 605 761 84 810 41 932 123209
820 903 24 46 74043 686 89 791
930 75125 290 312 93 688 97 717
824 88 99 76191 660 76 800 32
77125 204 316 446 519 95 741 70
823 74 78028 80 217 503 505 20
684 79081 109 215 68 82 546 713
93 835 91 94 73 91.

80023 44 11 828 477 522 57 712
97 898 24 513 53 81093 202 360
406 27 612 744 852 82071 148 75
445 559 71 660 716 38 892 925
88070 11 231 40 53 90 355 491 683
878 84170 207 45 421 35 520 77
653 795 807 50 975 80 85004 16 24
272 519 71 72 613 62 86058 63 122
349 90 439 642 66 724 935 89
87269 363 403 61 503 86 699 787
849 75 90 955 70 88044 51 99 120
73 292 332 67 58 531 691 767 82

851 924 83032 90 131 2355 54 67
106 660 828.
90051 114 230 382 445 51 505 60
14 62 71 812 43 86 955 91009 91
129 64 361 565 612 763 821 81 917
27 73 92027 113 40 79 84 407 28
559 68 604 16 17 67 715 93048 409
23 663 68 718 34 862 94016 203 84
346 584 627 29 937 124048 109 362
684 85 926 125185 274 824 86 524 32
39 82 972 85 126403 76 717 54 127104
54 99 204 66 607 128002 41 107 91
274 318 654 717 96 894 129029 61 217
67 481 570 651 71 740 884 941 130018
110 24 372 442 99 555 75 698 761
984 131002 40 143 835 423 26 93 594
99 682 702 13 54 78 840 132038 60
243 812 453 582 725 96 890 939 66 77
133077 129 69 83 475 664 834 79
134054 212 210 73 357 65 81 479 618
23 775 78 135041 116 313 417 571
610 91 928 36 12 206 543 72 96 646
792 805 137060 74 112 55 12 37 71
73 76 521 95 754 802 138038 110 18
47 87 383 412 36 92 624 56 719 75
920 139281 308 520 935 140029 209 82
329 38 587 798 141021 41 202 35 86
392 638 39 46 784 95 887 912 31
142310 99 427 507 143119 20 207 56
333 47 669 89 734 806 56 62 966 90
94 144007 124 77 273 361 416 795
886 907 68 145229 333 418 639 992
146012 270 494 599 637 762 831
147150 256 312 65 450 550 653 90
148046 242 302 13 535 50 765 881
149059 390 08 698 73 964 76 150016
60 121 99 270 346 485 990 962 151050
103 5 6 69 228 36 339 728 39 40
152001 190 222 322 454 55 525 614
783 908 57 153151 99 294 305 576 826
966 154073 147 98 308 29 436 514 42
75 82 961 155047 56 59 230 208 31 89
306 22 26 412 46 546 48 715 800 979
99 156221 32 46 87 325 484 157099
34 79 451 92 520 74 724 158019 282
357 71 677 701 2 865 982 159227 352
429 503 43 871.

III ciągnięcie Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20 tys. —
131300
25 tys. — 85444
10 tysięcy — 29221 26450 48307
125399 139440
5 tysięcy — 6393 81404 85350
100327 148774
2 tysięcy — 10514 23559 37335
38306 58434 63202 73721 78479 85229
98266 111909 118117 123773 124678
139983 142485 153558
1 tysięcy zł.: — 923 5911 7545 18644
28446 29519 33642 47140 49516 50017
54861 57352 64692 74181 82739 89137
93082 100380 106707 107255 108401
108690 115247 120720 126737 136074
139753 157092

Wygrane po 250 zł.

262 300 783 804 909 34 1594 645
765 20 27 376 409 620 770 891 3137
379 599 847 79 934 4096 162 69 561 82
661 841 5480 565 670 973 6176 367
461 680 813 919 70 7111 23 253 350 976
8159 554 675 9024 350 500 26 668
10306 485 11117 65 98 744 12189 99
748 99 821 57 95 13072 76 335 610
793 835 14292 94 541 15047 89 248
399 513 78 781 813 67 16261 306 28
35 496 619 76 91 862 938 17178 227
94 682 901 34 19034 307 11 760 866
908 20426 790 816 928 40 52 21105
84 453 609 69 706 34 22123 389 91
462 507 645 91 820 950 58 23284 553
629 96 24016 33 233 776 911 25098

479 81 548 611 39 757 72 809 86 26123
244 969 27065 443 791 28208 321 91
416 513 62 898 941 52 64 29059 61 111
296 373 521 90 601 771
30853 31245 361 516 645 874 32051
410 619 845 66 33041 299 452 75 531
34011 23 71 453 509 96 714 35059 196
809 17 461 895 945 84 36034 798
899 929 37141 348 413 92 38333 422
93 507 811 981 39102 257 79 341 569
839 908 40267 697 41087 205 775 898
42170 327 808 24 48016 56 82 346 581
741 985 44189 223 331 777 930 48 49
45134 254 827 46107 441 708 51 887
954 47409 784 48007 97 181 308 23 51
64 512 632 98 781 990 49132 300 421
708 805 950 60035 431 51043 64 262
387 525 737 6 843 942 52055 245 62
369 409 797 903 53 298 479 595 650
854 922 81 54388 930 55462 85 581 941
56158 478 95 544 56 791 57421 532 706
34 64 837 78 58340 592 833 37 59074
294 604
60075 571 61068 80 836 464 867
62141 42 389 542 99 642 931 56 63536
737 55 935 64562 6509 17 283 497
508 66251 91 304 9 428 67012 300 624
868 68140 299 728 862 69279 302 97
763 855 70227 7103 235 84 539 90
72019 86 90 665 911 79 99 73152 294
365 423 774 992 74998 457 731 75175
243 88 846 70 90 444 747 822 76379
724 77068 459 699 765 76 78119 261
543 428 79031 188 337 64 69 94 447
85 504 603 8057 564 508 846 81205
807 662 796 998 82036 218 320 508 996
93398 570 623 80 80 84103 475 657 974
85178 712 970 86136 261 328 87 566
668 831 87054 78 100 251 65 92 383
441 517 62 834 941 88270 334 634
89242 61 469 702

90077 473 705 36 91091 509 71 73
780 92128 230 807 20 93222 379 481
618 94303 97 557 675 995 95074 260
878 477 841 44 96004 110 467 605 59
884 823 68 964 98101 25 499 840 974
99408 750 100391 546 101353 475 554
705 40 102271 359 464 69 103214 509
623 104001 83 25 77 377 91 830 905
105167 857 940 16047 632 107371 863
108347 779 97 817 109497 591 934 81
110200 27 11187 221 380 590 638
112374 498 508 816 113081 299 423
596 114320 89 77 79 848 115305 32 34
679 712 918 116029 38 325 710 838
117251 399 118306 578 627 119051
77 593
120108 303 628 949 121176 357
122187 439 123048 900 124062 769 932
125271 552 901 126347 529 600 721
127111 451 688 128073 50 236 703 24
71 869 93 92 129362 523 130918 92
131110 220 357 827 95 917 132342
557 133088 164 629 756 919 67 134255
470 605 745 70 881 135133 277 684
136174 456 555 137317 459 616 751
138106 261 434 510 699 139084 426
964
140086 352 915 55 73 141023 564
611 12 727 976 142278 608 91 945 96
143050 140 323 530 144005 103 253
896 98 527 77 684 810 145598 912 65
146263 85 689 818 75 147223 367 90
474 85 590 676 870 148053 196 309 70
409 149082 144 217 755 150245 453
766 151010 339 462 700 836
152139 635 56 780 851 61 153316
51 516 154272 492 98 545 85 817
155088 196 297 601 957 156051 188
400 817 157045 824 994 158326 159215
59 398 714 854 995

IV ciągnięcie Wygrane po 250 zł.

78 119 61 288 519 696 1806 18 77
2011 84 141 372 401 777 3230 303
405 632 711 864 65 956 4196 208 9
434 598 601 750 938 5154 327 95
701 921 6031 42 153 277 360 654
7282 368 423 545 755 815 63 911 78
8068 108 512 9216 657 10063 491 502
98 99 951 11194 290 311 21 560 631

730 83 856 70 926 60 12843 46 18628
774 14138 203 450 611 786 15127 30
80 213 384 428 44 560 622 744 881
88 911 16044 346 76 418 64 84 519
639 62 17262 85 319 437 718 874 18340
89 600 826 19747 957 20266 648 968
21080 383 963 22037 66 105 60 413
789 23006 323 484 24040 45 376 442
589 619 44 81 25217 697 732 60 94
887 938 26198 615 329 80 477 576
825 27237 318 444 83 517 617 702
872 28371 78 456 545 701 891 29075
826 65 444 70 73 83 617 54 30008
31492 636 819 43 82140 995 33058 61
130 50 55 414 76 34376 456 614 902
35190 524 956 36234 349 80 899
37218 55 39078 109 69 386
40112 13 429 85 519 631 945 72 41433
557 42

KRONIKA

WRZESIEŃ
17
 Sobota

Dziś: Stygm. św. Franciszka
 Jutro: Ireny M.

Wschód słońca — g. 4 m. 55
 Zachód słońca — g. 5 m. 33

Spzstrzeżenie Zakładu Meteorologii USB
 w Wilnie z dn. 16. IX. 1938 r.

Cisnienie 762
 Temperatura średnia + 10
 Temperatura najwyższa + 14
 Temperatura najniższa + 8
 Opad: 23
 Wiatr: północny
 Tendencja: silny wzrost
 Uwagi: pogodnie

Przewodnia pogody na 17.IX.38 r.
 Po mglistym i miejscami chmurnym ranku, zwłaszcza w dzielnicach wschodnich i południowych — pogoda słoneczna o zachmurzeniu umiarkowanym. Dalej polepszenie stanu pogody.
 Noc chłodna (w górach przymrozki), w ciągu dnia wzrósł temperatury do 18 C. Słabe lub umiarkowane wiatry przeważnie z północo-zachodu.

DYŻURY APTEK:
 Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Sokolowskiego (Tyzenhauzowska 1); Chomiczewskiego (W. Pohulanka 25); Miejska (Wileńska 23); Turgiele (Niemiecka 15); Wiwulskiego (Wielka 3).
 Ponadto stale dyżurują apteki: Paka (Antokolska 42); Szantyra (Legionów 10); Zajczkowskiego (Witoldowa 22).

MIEJSKA.
 Posiedzenie Rady Miejskiej. Magistrat postanowił zwołać na dzień 22 bm. plenarne posiedzenie Rady Miejskiej. Na porządku dziennym znajduje się sprawa umowy z Dyrekcją PKP Wilno. Chodzi m. in. o zamianę placów w związku z zamierzoną przez Magistrat budową Domu Turystycznego przy ul. Gościńnej.
 Przed posiedzeniem Rady Miejskiej, we wtorek zwołane zostanie posiedzenie radzieckiej komisji finansowo-gospodarczej.

— Gruntowny remont szpitala Sawicz. Po zakończeniu remontu w szpitalu św. Jakuba, co niebawem nastąpi, rozpocznie się gruntowny remont szpitala Sawicz.
 Budynek szpitalny zostanie gruntownie odremontowany zarówno wewnątrz jak i zewnątrz.
 Jednocześnie szpital zostanie zaopatrzone w dodatkowe niezbędne aparaty i narzędzia medyczne.

WOJSKOWA
 30 bm. wcielenie do szkół podchorążych pporobowych z cenzusem. Wcielenie do szeregów pporobowych z cenzusem, którzy w roku bieżącym ukończyli średnie zakłady naukowe, odbędzie się 30 bm.

— Najbliższa dodatkowa komisja poborowa. Najbliższa dodatkowa komisja poborowa wyznaczona została na dzień 8 listopada. Sławić się nań powinni wszyscy mężczyźni, którzy we właściwym czasie nie uregulowali swego stosunku do służby wojskowej.
 Komisja urzędować będzie w lokalu przy ul. Ostrobramskiej 25.

— Powołanie do odbycia zastępczej służby wojskowej. Najbliższy turnus do odbycia zastępczej służby wojskowej powołany zostanie 26 bm., następny — w dniu 3 października.
 Jak wiadomo do odbycia zastępczej służby wojskowej obowiązani są mężczyźni, którzy podczas poboru zakwalifikowani zostali do pospolitego ruszenia z bronią (kat. „C”) oraz tzw. nadkontyngentowi.

— Powtórna rejestracja poborowych rocznika 1918. Z dniem 1 października referat wojskowy zarządu miejskiego przy stepuje do powtórnej rejestracji mężczyzn, urodzonych w roku 1918. Rejestracja potrwa do 1 grudnia rb.

SPRAWY SZKOLNE.
 — Kierownictwo Liceum Handlowe Jagiellońska 2, tel. 14-14 ogłasza dodatkowe zapisy do klasy 1-szej handlowej (równoległej). Wolnych miejsc 15. Zgłoszenia do 19 września b. r. do godz. 14 włącznie. Egzaminy wstępne dnia 19 września rb.
 Pracownia Państwowego Żeńskiego Gimnazjum Krawieckiego w Wilnie przy ul. Królewskiej 8 (ogród po-Bernardyński) wznowiła przyjmowanie zamówień z zakresu krajeccy damskiej. Suknie sportowe, wierzby, wieczorne, komplety i t. p. Wykonanie szybkie i wykwalifikowane. Ceny niższe. Przygotowane modele na sezon jesienny, zimowy i karnawałowy, oraz najlepsze żurnale francuskie.
 Kierowniczka warsztatów przyjmuje P. T. Klientki w poniedziałki i środy od godz. 12—14, oraz wtorki i czwartki od godz. 17—19. Uprasza się o przestrzeganie wyznaczonego dnia i godzin.

ZEBRANIA I ODCZYTY
 — 25 bm., o godz. 12 odbędzie się zebranie posiadaczy książeczek rosyjskich kas oszczędności w lokalu przy ulicy Zamkowej nr 4 m. 6 „Stowarzyszenie mieszk. miasta Wilna”.

RÓŻNE
 — „Wilnianie poznajcie Wilno”. W najbliższą niedzielę dnia 18 września b. r. wycieczka Związku Propagandy Turystycznej uda się na pokaz lotniczy do Porubanku.
 W programie są przewidziane: skoki spa dochronowe, hol szybowca za samolotem, lot zespołowy, strącanie baloników przez samolot i loty propagandowe.
 Zbiórka uczestników wycieczki punktualnie o godz. 12 przed głównym wejściem do Bazyliki. Pociąg odchodzi o godz. 12 m. 40. Przejazd w obie strony 60 gr. od osoby. Udział w wycieczce 40 gr. od osoby.

— Wystawa prac niewidomych w dn. 17, 18 i 19 września w „Bazarze Polskim”, Zamkowa 8.
 — Zbiórka na niewidomych odbędzie się dnia 17, 18 i 19 września. Zapisy kwestarek i kwestarzy przyjmuje się nadal w biurze zbiórki, ul. Zamkowa 8, od godz. 9 rano do 9 wiecz. Pp. kwestarki i kwestarze będą la skawi zgłaszać się po legitymacje i puszki do godz. 9 wiecz.

— Właściciele domów! Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Wilna apeluje do właścicieli domów by zaopatrzyli się w chorągwie o barwach LOPP (żółto-białych) i dekorowali swe domy w dniach od 24 września od godz. 15 do 26 września rb.

Chorągwie takie są do nabycia w Wileńskim Obwodzie Miejskim LOPP, Wjno, ul. Żeligowskiego 4 w podwójnym Starostwa Grodzkiego w cenie po 1 zł 75 gr.

— Nadzwyczajne Walne Zebranie Cechu Krawców. W Wilnie odbyło się nadzwyczajne zebranie cechu krawców, na którym omówiono sprawy organizacyjne i gospodarcze, poczym dokonano wyboru nowego starszego cechu.

Na bieżącą kadencję starszym cechu został mistrz krawiecki p. Romuald Sadowski.

Siedziba cechu krawców mieści się obecnie przy ul. Bakszta 1.

NOWOGRODZKA
 — Zmiany personalne w Urzędzie Pocztowym. Miespodziewanie przeniesieni zostali: z Nowogródka dwaj zastępcy urzędnicy urzędu pocztowego, a mianowicie zastępca naczelnika p. Wojciechowski, który odchodzi do Stołpców i p. Gembala przeniesiony do Żołudka.

— O miejsce dla publiczności podczas obrad Rady Miejskiej. Zarząd Miejski w Nowogródku urządził zebrania Rady Miejskiej w gabinecie burmistrza, w którym dla publiczności nie ma miejsca, bo pókój jest za mały.

Ponieważ bardzo wielu działaczy społecznych i obywateli miasta chciałoby przysłużyć się tym zebraniom, należałoby urządzić zebrania Rady Miejskiej w jakiejś większej sali, np. w sali posiedzeń Wydziału Powiatowego.

Coprawda drzwi do gabinetu burmistrza podczas zebrania Rady Miejskiej zawsze są otwarte, lecz nie wszyscy mogą się zmieścić w tych drzwiach, pomijając już to, że wychylenie pod drzwiami w ogóle nie należy do przyjemności.

— Kupcy pomorsey budują hale. Na ostatnim (14 bm.) zebraniu Rady Miejskiej w Nowogródku rozpatrzona została propozycja kupców polskich w Grudziądzu w sprawie budowy w Nowogródku hal targowych. Hale te wybudowane zostałyby, a raczej przebudowane z obecnego dworca autobusowego kosztem 36 tys. zł i wydzierżawione Zarządowi Miejskiemu za sumę 4500 zł rocznie, z tym, że koszt budowy zwrócone zostaną w ciągu 8 lat. Na wniosek burmistrza Rada Miejska propozycję tę przyjęła.

LIDZKA
 — „Pospieszna” komunikacja między Lidą a Wilnem. Od pewnego czasu nowogródzka spółka autobusowa uruchomiła autobus osobowy, kursujący między Wilnem a Baranowiczami przez Lidę i Nowogródek. Władze wojewódzkie wydały pozwolenie na uruchomienie komunikacji pod warunkiem, że autobus, kursujący na tej trasie będzie pospieszonym z określonymi przystankami w

Makabryczne sąsiedztwo

Nie jest to sensacyjka, zaczerpnięta z amerykańskiej prasy, która lubuje się w rzeczach niesamowitych, lecz smutny wypadek, który wydarzył się w Wilnie. Nazwisko bohatera tej historyjki brzmi Sienkiewicz. Jest on dozorcą szpitala Sawicz w Wilnie. Zamieszkał w... trupiarni tegoż szpitala nie dla własnej przyjemności i nie dla tego, by poszukiwał niezwykłych emocji, lecz z zarządzenia Intendenta tegoż szpitala.

Złożyły się na to następujące okoliczności:
 W ciągu 15 lat obowiązki dozorcę szpitalnego pełnił niejaki Piotr. Niedawno Piotra przeniesiono na inne stanowisko, zaś na jego miejsce przysłano Sienkiewicza. Okazało się jednak, że mieszkanie przez tyle lat zajmowane przez poprzedniego dozorcę a teraz przeznaczone na mieszkanie dla Sienkiewicza,

znajduje się w fak opłakany stan, że zachodzi konieczność gruntownego remontu. W mieszkaniu zawrzała praca. Sprowadzono robotników, rozebrano piec. Wówczas Intendent szpitala z lekkim sercem kazał Sienkiewiczowi zamieszkać wraz z dwojgiem małych dzieci w jednym z pokojów... dwupokojowej trupiarni szpitalnej.

Onegdaj zmiała pewna chora przebywająca na kuracji w szpitalu psychiatrycznym i zwłoki jej przyniesiono do trupiarni. Sienkiewicz przez całą noc, wobec falkiego sąsiedziwa, nie zmużył oczu, obawiając się szczególnie, by dzieci nie dowiedziały się o makabrycznym współlokatorze.
 Czyżby Intendent szpitala nie mógł znaleźć bardziej odpowiedniego locum dla nowego dozorcę?... (c).

Nowogródka, Hucie „Niemeu”, Lidzie, Wernowie i Bielnikach.

Tymczasem „pospieszny” autobus zatrzymał się nie tylko w punktach specjalnie zastrzeżonych, ale nawet wprost na szosie w szarym polu, jeśli tylko konduktor stwierdzi, że ktoś macha ręką na drodze — zaraz maszyna staje. W niektóre dni bywa przy tym tak wielka frekwencja, że po drodze zbiorą i wiozą zamiast dozwolonej ilości 29 osób — 30 osób, a niekiedy bywa do 40 osób. Ludzie stoją i siedzą ściśnięci jak ścieżki w beczkach. Przypaść trzeba, że stan taki jest nie normalny, gdyż autobus pospieszny przychodzi w zasadzie do celu nie zawsze punktualnie. Zwłokę swoją łatwo przy tym usprawiedliwia, nawaleniem kichy itp. „przechylnymi”.

— TRAGICZNA ŚMIERĆ MŁODZIENCA. 14 bm. o godz. 9 rano w pracowni tapieckiej przy ul. Komercyjnej 3 w Lidzie, należącej do braci Rubnowiczów, wydarzył się wstrząsający wypadek. Właściciel tapiecerni, S. Rubinowicz, po powrocie z podróży, przagnął umyć się odłożył na chwilę rewolwer na wargziale, przy którym pracował 18-letni L. Sznajder, jako czeladnik tapiecki. Młodziuolec, chcąc zaspokoić swoją ciekawość, skorzystał z nieuwagi właściciela i wyjąwszy broń z futerału zaczął manipulować. Skutek okazał się tragiczny, gdyż broń była nabita. Chłopiec niespodziewanie pociągnął za cyngiel i wystrzałem trafił sobie w okolice serca. Odwieziony do szpitala państwowego zmarł nie odzyskawszy przytomności.

— Lida ma 26,6 tysięcy mieszkańców. Według ostatniego obliczenia stanu ludności w Lidzie na dzień 1 bm. zanotowano 26.622 mieszkańców. Z tej liczby 12.814 mężczyzn i 13.808 kobiet. W porównaniu z ilością mieszkańców Lidy w r. 1921 przybyło 15 tys. osób. Wobec tak znacznego przyrostu ludności w Lidzie odczuwa się bardzo dotkliwie brak mieszkań, mimo, że co roku powstaje na terenie miasta ponad 400 nowych mieszkań.

MIEŚWIESKA

— Apeckki PCK. Oddział powiatowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Nieświeżu prowadzi od dłuższego czasu energiczną akcję, mającą na celu zaopatrzenie urzędów, instytucji, szkół i świetlic międzyorganizacyjnych w kompletne apteczki ratowniczo-sanitarne. Dotychczas rozpozyszczeni już kilkadziesiąt takich apteczek. By uprzystępnić szerokiemu ogółowi nabywanie apteczek PCK wyprodukował specjalne mareczki ofiarne na określoną kwotę wynoszącą równowartość apteczki. Akcja zaopatrywania w apteczki cieszy się coraz większym zrozumieniem i powodzeniem.

— Przysłań LMK w Zaostrowleczu. W pogranicznym miasteczku Zaostrowleczu w pow. nieświejskim ukończona została i oddana do użytku przysłań rzeczna LMK. Piękny budynek posiada trzy wieżyczki, dwie szatnie, przechowalnie kałaków i wreszcie dużą salę do zabaw. Należy podkreślić, że duży plac na przysłań i plażę ofiarowała miejscowa ludność. Przysłań położona jest w malowniczym zakątku Polesia nad rzeką Łań i połączona jest szerokim gościńcem wydzielonym przy komasacji z miasteczkiem Zaostrowleczu. Przysłań budowana była z ofiar ludności całej gminy przy poparciu Ligi Morskiej i Kolonialnej pod kierunkiem i współpracy bezinteresownej miejscowego oddziału Kurpusu Ochrony Pogranicza.

— Charlapa „nakryli”. Posterunek PP w Horodzieju wszczął dochodzenie przeciwko mieszkańcowi Nieświeża Charlapo-

— PIORUN ZABIŁ PASTUSZKĘ. Na pastwisku obok zasieków granicznych przy kol. Juszewicze, gm. howeńskiejskiej w pow. nieświejskim piorun zabił 16-letnią pastuszkę Marię Tarczyłównę.

— PRYSZCZYŃSKA
 — Pryszczycy na terenie powiatu. W związku z panującą w powiecie zarazą przyszczycy, do której zlokalizowania dąży wszelkimi środkami służba weterynaryjna, została zamknięta targowice zwierzęce w Szczuczynie, Ostrynje i Żołudku.

Ponieważ przebieg choroby u zwierząt ma charakter łagodny, zdarzają się częste wypadki ukrywania przed służbą zdrowia pojawiającej się przyszczycy, co w dużym stopniu utrudnia zwalczanie zarazy.

Epidemia przyszczycy wpłynęła bardzo ujemnie na wysokość cen bydła i trzody chlewnej.

— WILEJSKA
 — „Hultaj a nie gospodarz”. W związku z aktualną sprawą zbierania kamieni w lokalu zarządu gminnego w Dołhinowie zawieszono następujący napis: „Hultaj a nie gospodarz jest ten rolnik, który nie zbiera kamieni ze swego pola i łąki”.

— Złotki nieznanego mężczyzny. W miejscowości Szklany - Luch, gm. kurzenieckiej znaleziono złotki nieznanego mężczyzny. Policja wszczęła dochodzenie.

OSZMIAŃSKA

— Wilki grasują. Rolnicy wsi Podrowańce, Dziedziule i Stołgany w powiecie oszmiańskim uskarżają się na wyrządzone im szkody przez wilki, które porywają z pastwisk owce i inne zwierzęta domowe. Rolnicy z tych wsi złożyli prośbę do miejscowych władz o zarządzanie obławy myśliwskiej. Jak stwierdzono wilki gnieźdzą się w obszarach leśnych gminy dziewieniskiej.

DZIŚNIEŃSKA

— Spadek cen zboża zahamowany. Zapowiedziana przez rząd akcja, zmierzająca do utrzymania cen zboża na poziomie opłacalności, w dużym stopniu przyczyniła się do wstrzymania się rolników od podaży zboża na miejscowe rynki. Obecnie ceny utrzymują się na poziomie wyższym, aniżeli wynikałoby z kalkulacji przy wywozie poza teren powiatu. Cena żyta (zbiorowe włościańskie) wyniosła 13 gr, owsa zaś 12—13 gr za kilogram.

Przerwa w komunikacji telefonicznej

W związku z koniecznością przeprowadzenia robót kablowych będą nieczynnymi abonentów zamieszkałych przy ul. 3-go Maja, Kasztanowej, Sw. Filipa, Mickiewicza od Nr 29 do 33a, i od 32 do 44, Sierakowskiego, Podgórznej, Jakuba Jasińskiego, Montwillowskiej, Więziennej i Bułatowej Górze od godz. 14 dnia 17 września do godz. 18 dnia 18 września.

WILNO
 I. Wilno w mowach Wielk. Marszałka II. Wilno w rządzie stolicy Rzeczypospolitej Polskiej
 prace Wacł. Gizbert-Studnickiego wyd. 1936 — do nabycia wszędzie

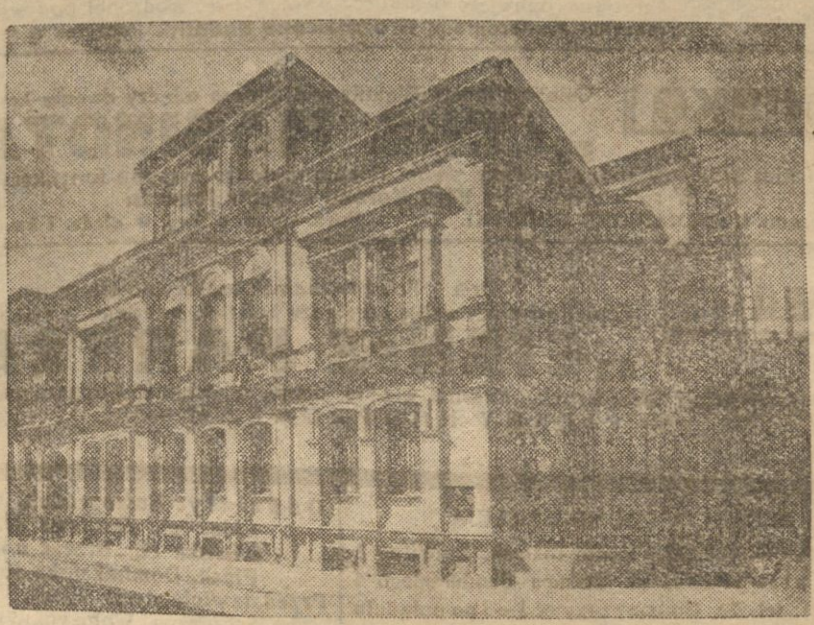
RADIO

SOBOTA, dnia 17 września 1938 r.
 6.42 Pieśń poranna. 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Muzyka poranna w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Wileńskiej pod dyr. Władysława Szczepańskiego. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Muzyka popularna. 8.55 Program. 9.00 Przerwa. 11.09 Audycja dla szkół: Spiewamy piosenki. 11.25 Wyjątki z oper. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa z Mościc. 13.00 Mała skrzyneczka dla dzieci wiejskich — prowadzi Ciocia Hala. 13.15 Koncert Orkiestry Rozgłośni Wileńskiej pod dyr. Władysława Szczepańskiego. 14.00 Muzyka lekka. 14.15 Przerwa. 15.15 Teatr Wyobraźni: „Za siedmioma górami” Ewy Zarembiny w wyk. dzieci ościemińskich z Lasek. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Koncert rozrywkowy. 16.45 Groteki dawnego prawa — pogadanka. 17.00 Polska muzyka ludowa. 17.55 Program na nie dzielę. 18.00 Nasz program. 18.10 Słynni pianiści w roli kompozytorów — koncert. 18.45 „Nowe wiersze Leopolda Staffa” — kwadrans poetycki. 19.00 Piosenka południa. 19.20 Pogadanka aktualna. 19.30 „Z pieśnią i tańcem przez Ziemię Krakowską”. 20.00 Audycja dla Polaków za granicą. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Czytelnik wiejski: „Złodziej leśny” — nowela Adolfa Dygasińskiego (dokończenie). 21.10 Z filmów i operetek. 21.50 Wiadomości sportowe. 22.00 Godzina niespodzianek. 23.00 Ostateczne wiadomości dziennika wieczornego i komunikaty. 23.05 Zakończenie programu.

NIEDZIELA, dnia 18 września 1938 r.

7.15 Pieśń. 7.20 Muzyka poranna pod dyr. Władysława Szczepańskiego. 8.00 Dziennik 8.15 Audycja dla wsi. 8.35 Program. 8.40 Wiadomości rolnicze. 8.50 „Kaskada”. 9.15 Regionalna transmisja z Tarnowa. 11.45 Witanie w Roczniku literackim — felieton Teodora Bujnickiego. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Poranek symfoniczny. 13.00 „Dwie miłości Władysława Syrokomli” — szkice literackie. 13.15 Muzyka obiadowa. 14.40 Transmisja z Dożynek i przekazanie sprzętu woj. skowego pułkowi Ziemi Tarnowskiej. 15.05 Audycja dla wsi. 15.45 Przerwa. 15.50 Transmisja z Kamienicy (Chemnitz) międzynarodowego meczu piłkarskiego „Polska — Niemcy”. 16.40 Recital śpiewaczy. 17.10 Muzyka z płyt. 17.30 Tygodnik dźwiękowy. 18.00 „Polskie Radio w gościnie u leśników” Koncert rozrywkowy z Siedlec. W przerwie o godz. 19.00 Chwila Biura Studiów. 20.00 Wieczorka w opracowaniu i wyk. zespołu. młodzieży wiejskiej ze wsi Dajnowa Wielka, pow. woleżyńskiego. 20.35 Wileńskie wiadomości sportowe. 20.40 Przegląd polityczny. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.0 „War to żyć” — wesola audycja. 21.40 Wiadomości sportowe ze wszystkich Rozgł. P. R. 22.0 „Od przedmieścia do przedmieścia” — audycja słowno-muzyczna. 23.00 Ostateczne wiadomości dziennika wieczornego i komunikaty. 23.15 Zakończenie programu.

Nowa Siedziba Izby Rzemieślniczej w Łodzi

Nowy gmach Izby Rzemieślniczej w Łodzi, wybudowany przez samorząd rzemieślniczy woj. łódzkiego. Uroczyste poświęcenie nowej siedziby rzemiosła odbyło się przy udziale przedstawicieli władz państwowych z przybyłym z Warszawy wiceministrem Rose na czele.

Aptekarz w roli... ginekologa

Sąd Apelacyjny w Wilnie rozpoznał wczoraj sprawę mieszkańca miasteczka Motol, pod Pińskiem, Dawida Gorodzińskiego z zawodu aptekarza, oskarżonego o dokonanie za katanego zabiegu ginekologicznego na osobie niejakej Marli K., od której pobral wyugrodzenie w wysokości 16 zł.
 Przeprowadzone dochodzenie wykazało, że Gorodziński już od dawna uprawiał zaka-

zaną praktykę ginekologiczną, narażając życie swych pacjentek na wielkie niebezpieczeństwo. Sąd Okręgowy w Pińsku skazał go na 1 rok i 3 miesiące więzienia.
 Aptekarz odwołał się do Sądu Apelacyjnego w Wilnie, który nie znalazł żadnych podstaw do złagodzenia kary i wyrok pierwszej instancji zatwierdził w całej rozciągłości. (c)

Kurjer Sportowy

Sm gły contra K. P. W-u Katowice

Jutro, w niedzielę, o godz. 16 na stadionie Marszałka Józefa Piłsudskiego przy ul. Werkowskiej odbędzie się towarzyski mecz piłkarski między drużyną KPW-u z Katowic a Smigłym.

Mecz będzie miał charakter sparingowy.

KPW Katowice, niedzielny przeciwnik Smigłego, jest jedną z czołowych drużyn klasy A.

Odwiesili Bioka, zawiesili Zawiele

Do Wilna nadeszła wiadomość, że prawnoskrzydłowy Smigłego Bioka, który za przewinienie na jednym z meczów międzymiastowych został zawieszony na 6 miesięcy, decyzją Wydziału Gier i Dyscypliny PZPN został „utaskawiony”. Biokowi skrócono okres dyskwalifikacji z 6 miesięcy do 2.

W ten sposób w najbliższym meczu ligowym, który odbędzie się na Śląsku z AKS-em w dniu 2 października, Biok będzie mógł wziąć udział.

Druga wiadomość jest natomiast mniej pocieszająca. Za brutalną grę na ostatnim meczu z Cracovią zawieszono na przeciąg dwóch tygodni podporę obrony Smigłego Zawiele. Na szczęście w meczach ligowych do dnia 2 października następuje przerwa. Dzięki temu okres kary Zawiele do tego czasu upływie i będzie on mógł również w najbliższym meczu z AKS-em w Chorzowie bronić barw Wilna.

Drużyna piłkarska Ogniska wyjechała do Nowogródka

Na zaproszenie komitetu „Dni Mickiewiczowskich” dziś rano wyjechała do Nowogródka drużyna piłkarska KPW Ognisko.

Ognisko rozegra w sobotę i w niedzielę dwa spotkania z reprezentacją Nowogródka. Mecze te będą miały charakter propagandowy.

Zawody lekkoatletyczne na Pióromoncie

Jutro, w niedzielę, na stadionie na Pióromoncie odbędą się zawody lekkoatletyczne z udziałem czołowych zawodników wileńskich. Zylewicz, Malinowski, Wojtkiewicz, Zieniewicz, Zyliskiego i innych.

Wiosłarska reprezentacja szkół średnich wyjeżdża na regaty do Warszawy

Dziś rano wyjedzie z Wilna do Warszawy osada wiosłarska, reprezentująca młodzież szkół średnich.

Osada weźmie udział w niedzielę w regatach na Wiśle, gdzie spotka się z baro dzo silną konkurencją. Osada wileńska startować będzie w składzie: Mieczysław Nowicki (sternik), Trojanowski, Kieliszczak, Wojtkiewicz i Markiewicz (załoga).

Wiosłarze wileńscy w roku ubiegłym zdobyli na tych regatach nagrodę przechodnią, której obecnie będą bronić.

Jędrzejowska w ćwierćfinale mistrzostw tenisowych Ameryki

W środę wznowione zostały w Forest Hills po przerwie spowodowanej deszczem mistrzostwa tenisowe Ameryki. Jad-

wiga Jędrzejowska walczyła z Wortman, bijąc ją 6:4, po tym zwycięstwie Polka zakwalifikowała się do ćwierćfinałów.

Zmiana w składzie Niemiec na mecz z Polską

Niemieckie biuro informacyjne donosi, że w składzie Niemiec na mecz z Polską zaszła jedna zmiana, mianowicie Lehner na meczu lokalnym dopuścił się rażącego faulu i został zdyskwalifikowany a równocześnie natychmiast usunięty z reprezentacji. Ostateczny skład reprezentacji Niemiec przedstawia się następująco:

bramka — Jakob,
obrona — Janes i Müntzenberg,
pomoc — Kupfer, Goldbrunner i Kitzinger,
atak — Hahnemann, Stroh, Gauchel, Schön i Pesser.

W ataku zatem wystąpią trzej wiedeńscy: Hahnemann, Stroh i Pesser.

CASINO CHICAGO

Kolosalne powodzenie
Wspaniałe historyczny film

W rolach głównych: **Tyrone POWER** i **Alice FAY**
Nadprogram: DODATKI. Początek seansów: 2—4—6—8—10—15

PRZYGODY ROBIN HOODA

ERROL FLINN jako nieustraszonego bohatera ROBIN HOOD

HELIOS „WRZOSY”

wg powieści Maril Rodziewiczówny. Rewelacyjna obsada: St. Angel-Engelówna, Fr. Brodniewicz, Zelwerowicz i Junosza-Stępowski. Nadprogram: DODATKI I AKTUALIA

SWIATOWID | Adolf Dymsha i Eugeniusz Bodo

w kapitalnej komedii „ROBERT i BERTRAND”

Oryginalny humor. Wspaniałe tempo. Emocjonująca sensacja. Początek s. 5. 7. 9. W niedz. od 1

IGNACY PADEREWSKI

Wiwulskiego 2

„Sonata księżycowa”

Czarowna opowieść o miłości dwójga serc, zrodzonej pod wpływem muzyki. Nadprogram: Urozmaicone dodatki. Początek o godz. 16

OGNISKO „LINIA MAGINOTA”

Wielki film szpiegowski rozgrywający się na terenie słynnego systemu fortyfikacyjnego

W rolach głównych: Vera Korene i Victor Francen

Nadprogram: UROZMAICONE DODATKI. Początek seansów o 4-ej, w niedz. i św. o 2-ej.

KINO MARS „CIENIE PARYŻA”

W roli głównej Adolf Wohlbrück, Dramat wielkiej damy, zakochanej w apaszu paryskim

PIĘKNY NADPROGRAM

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE

— Dziś, 17 bm. w Teatrze Miejskim na Pohulance — sztuka Jerzego Koszowskiego „Tekla” — poruszając w odważny i ciekawy sposób bolączki współczesnej wsi polskiej, a przede wszystkim problem przeludnienia i emigracji. Reżyseria Dra Leopolda Pobóg-Kjelanowskiego. Obsadę sztuki tworzą: Waleryna Alexandrowicz, (Tekla), Władysława Nawrocka, Wanda Szczepańska, Juliusz Bałicki, Antoni Czaplinski, Władysław Ilciewicz Stanisław Jaskiewicz, Stefan Kępka - Bajerski, Władysław Lason, Stefan Martyka, Ludwik Tatarski.

Oprawa dekoracyjna — Jan i Kamila Gorusowie. Początek punktualnie o godz. 20.

— Niedziela popołudniowa w Teatrze na Pohulance! W niedzielę 18 września o godz. 16 (4 po poł.) w Teatrze Miejskim na Pohulance odbędzie się pierwsza popołudniowa obecna sezonu. Dana będzie sztuka Jerzego Koszowskiego „Tekla” po cenach normalnych. Widz teatralny znajdzie w tej sztuce ciekawy problem społeczny emigracji naszego ludu do krajów zamorskich z przeludnionej wsi, ujrzy ciekawą galerię współczesnych typów wiejskich pokazanych na wesoło i smutno, a ciekawa intryga sztuki utrzyma go w żywym napięciu aż do ostatniej sceny. Obsada premierowa.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”

— Występy J. Kulczyckiej. — Kwiat Haju. Dziś w dniu otwarcia Targów po raz pierwszy w sezonie bieżącym nastrojowa, egzotyczna operetka Abrahama „Kwiat Haju” — Janina Kulczycka i Xenia Grey po raz pierwszy w Wilnie kreować będą postaci kobiece, zaś w rolach męskich wystąpią: K. Dembowski, L. Detkowski, A. Iżykowski, W. Szczawiński, K. Chorzewski i K. Wyrwicz Wichrowski. Egzotyczne balety na tle zespołu odtańczą H. Martówna, Józef Ciesielski, oraz świeżo pozyskane tancerki scen stołecznych.

— Jutrzejka popołudniowa w „Lutni”

Jutro w niedzielę o godz. 4 m. 15 pp. grana będzie po cenach zniżonych ciesząca się największym powodzeniem operetka Abrahama „Bal w Savoy” J. Kulczycka i Xenia Grey na czele całego zespołu artystycznego.

— „Zmijka”. Dziś, w sobotę 17 bm. w sali b. konserwatorium (ul. Końska 1) Rosyjskie Koło Muzyczne - Dramatyczne w Wilnie wystawia oryginalną komedię W. Ryszkowa p. t. „Zmijka”. Początek o godz. 8.30 wiecz. Ceny biletów (łącznie z szatnią) od 40 gr do 2 zł 20 gr.

Ceny nabiału i jaj

Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich Oddział w Wilnie notował w dniu 15 bm. następujące ceny nabiału i jaj w złotych za 1 kg:

Masło wyborowe hurt 3.10, detal 3.40; masło stołowe hurt 3.00, detal 3.30; masło słoje hurt 3.10, detal 3.40; ser edamski czerwony hurt 2.00, detal 2.40 ser żółty hurt 1.70, detal 2.00; ser litewski hurt 1.50, detal 1.80. Jaja 1.40 — 1.60.

SKŁAD MEBLI „Wilenkin”

w Ch. Straż by kierownik „MEBLOWIL” Wilno, Tatarska 20

Zakłady stolarskie i tapicerskie. Posiadamy zawsze na składzie ostatnie nowości różnych mebli. Wykonujemy wszelkie roboty w zakresie meblarstwa i tapicerstwa. Opakowanie i przewożenie mebli.

Nieświeskie

Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpow. udziałami w Nieświeżu, tel. 99. działy: w Klecku i Snowie. Zakupuje: wszelkie ziemiopłody — trzodę chlewną — bydło. Sprzedaje: maszyny i narzędzia rolnicze — nawozy sztuczne — artykuły — budowlane.

Z powodu wyjazdu okazynie do sprzedania od zaraz w centrum powiatowego miasta Nieświeża w woj. nowogródzkiemu nowy murywany dom jednopiętrowy, 20 pokojowy kryty blachą wraz z piekarnią, przystawianą do urządzeń mechanicznych, posiadającą stałą i liczną klientelę. Obok domu murywany obszerny śpięż. Cena przystępna. głaszać się na adres: Ch. Berezin — Nieśwież, ul. Wileńska 44.

Komunalna Kasa Oszczędności pow. nieświeskiego w Nieświeżu, przyjmuje wkłady od 1 złotego.

Jan Gledroy-Juraha — „Warszawianka”. Nieśwież, ul. Wileńska 34. Sprzedaż owoców południowych i delikatesów.

Towarzystwo Kursów Technicznych w Wilnie

prowadzi następujące kursy: 1) Pomocników mierniczych 6 i pół mies., 2) Dozorców drogowych — 6 i pół mies., 3) Dozorców melioracyjnych — 6 i pół mies., 4) Radio i Elektrotechniczne 5 i 7 mies., 5) Techniczno-Kreślarskie — 6 i pół mies., 6) Samochodowe i motocyklowe z warsztatami 2 mies., 7) Korespondencyjne w dziale budowlanym i drogowym o poziomie średnim. Informacje udziela i podanie przyjmuje kancelaria kursów w godz. od 17 do 19. Wilno, Holendernia 12, gmach Państwowej Szkoły Technicznej, tel. 171.

Dla młynów
książki przemiatu zboża
wg wzoru Ministerstwa Skarbu
na 50, 100 i 150 kart — poleca
WŁ. BORKOWSKI
Wilno, Mickiewicza 5, tel. 372

Obwieszczenie O LICYTACJI RUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Głębokiem rewiru Głębokie inż. J. Skowroński, mający kancelarię w Błębokiem, ul. Łomżyńska Nr 61 na podstawie art. 602 KPC podaje do publicznej wiadomości, że dnia 30 września 1938 r. o godz. 11 w maj. Mniuta, gm. pliskiej, pow. dzisieńskiego odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Władysława Brzostowskiego składających się z ko ni wyjazdowych 3-ch, buhaja rasy czerwono - polskiej lat 4 (Flirt), klaczy wyjazdowej gniajdek lat 7; żniwarki „Dering” kompletnej, siewnika rzędowego — Cegielskiego oszacowanych na łączną sumę zł 2.100 gr.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. Dnia 14 września 1938 r.

Komornik inż. J. Skowroński.

Nauka i Wychowanie

KURSY KREŚLEN TECHNICZNYCH inż. H. Gajewskiego, prywatne, roczne, korespondencyjne. Warszawa 22, Przemyska 11-a. — Wydziały: maszynowy, budowlany, mierniczo-drogowy. Opłata 15 zł. miesięcznie. — Programy wysyłamy bezpłatnie.

RÓŻNE

TERAZ CZAS zamawiać drzewka i krzewy owocowe. Ogródnictwo W. Weler — Wilno, Sadowa 8, tel. 10—57. Szan. klient. zapraszamy odwiedzać nasze szkółki. Cenniki wysyłamy bezpłatnie.

OWCZARKI ALZACKIE („wilecki”) — szczenięta po rasowych rodzicach do sprzedania. Codziennie od godz. 15. Mostowa 25 m 18 (od ulicy).

ZAGINAŁ PIES IRLANDZKI SETER maści brązowej. Wabi się „Ralf”. Odprowadzić za wynagrodzeniem Garbarska 5 m. 25. Numer akt: Km. 347/35. Km. 348/35.

LEKARZE

DR MED. JANINA Piotrowicz Jurczenkova ordynator szpitala Sawicz. Choroby skórne, weneryczne i kobiece ul. Jagiellońska 16 m. 6, tel. 18-66. Przyjmuje od 5 do 7 wiecz.

DOKTOR Blumowicz choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe ul. Wielka 21, tel. 921. Przyjmuje od godz. 9—13 i 3—8.

Dr Cholem UROLOG POWRÓCIŁ

AKUSZERKI

AKUSZERKA Maria Laknerowa przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz. — ul. Jakuba Jasińskiego 1a—2. róg ul. 3-go Maja obok Sądu.

AKUSZERKA Smiałowska oraz Gabinet Kosmetyczny, odmładzanie cery, usuwanie zmarszczek, wągrow, piegów, brodawek, łupieżu, usuwanie tłuszczu z bioder i brzucha, kremy odmładzające, wężny elektryczny, elektryzacja. Ceny przystępne. Porady bezpłatne. Wielka 4—1.

Wychowanie dzieci u molów.

— Jeśli nie przestaniesz zagryzać puloweru nie otrzymasz nic z futra karakulowego!

NAUCZYCIEL TAŃCÓW
M. FROST, Mickiewicza 22—30
powrócił
Uwaga amatorzy tańca! Wycieczka najpopularniejszego tańca „SWING”, który swym czarem i wdziękiem podbił cały świat.

BARANOWICKIE

RADIOODBIORNIKI detektorowe na głośnik, aparaty lampowe, instrumenty muzyczne, rowery i części do rowerów, maszyny do szycia „Pfaff”, patefony, płyty i wielki wybór żarówek najtaniej kupisz w firmie chrześcijańskiej S. Gierasimowicz, Baranowice, ul. Mickiewicza 5, tel. 281.

RADIOODBIORNIKI — detektorowe na głośnik i słuchawki, oraz lampowe superheterodyny poleca Zakład Radio-Techniczny N. i F. Kudelskich, Baranowice, ul. Szeptyckiego Nr. 34 b. (w podwórzu). Tamże montaż, naprawa i ładowanie akumulatorów samochodowych, motocyklowych i radiowych.

SALON FRYZJERSKI „PROGRES” poszukuje majstra do damskiego działu i wydaje zakład do równomiernej spółki bez pieniędzy. Oferty: Baranowice, Mickiewicza 25 (vis a vis Ogniska Polskiego).

Kupujemy każdą ilość tegorocznego MIODU, dojrzalszy SEROW litewskich i GRZYBOW suszonych.

Płacimy najwyższe ceny
Spółka Chrześcijańska
„EKONOMIA”
Baranowice, ul. Szeptyckiego 50
telefon 97

Kino „APOLLO”

w Baranowiczach
Dziś wspaniały dramat mężczyzny, rzuconego przez los i jego nadzwyczajnie przeżycia p. t.
ZBŁĄDZIŁEM
W roli głównej Charles BOYER

Kino-Teatr „PAN”

w Baranowiczach
Dziś najaktualniejszy film doby obecnej tragedia 4 osób, które los rzucił w odmęt walki na Dalekim Wschodzie
Przygoda w Szanghaju
W rol. głównych: Dolores Del Rio, George Sanders i inni

Od Administracji

Administracja nie przyjmuje odpowiedzialności za termin ogłoszenia oraz za zgubę lub zniszczenie matrycy i klisz. Zastrzeżenie miejsce obowiązuje Administrację: tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacone 25% drożej. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie obowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. — Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia. — Wydawnictwo zastrzeżenie sobie prawo nieumieszczenia całego ogłoszenia, względnie jego części bez podania powodów. Konunikatów bezpłatnych nie umieszcza się.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1
Centrala: Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4
Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęcia 1—3 po południu
Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30
Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródka, ul. Bazylińska 35, tel. 169;
Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowice,
Ułańska 11; Brześć n/B., Pierackiego 19, tel. 224;
Pińsk, Dominikańska 40.
Przedstawicielstwa: Kleck, Nieśwież, Słonim, Stolpce,
Szczuczyn, Wołożyn, Wilejka, Grodno — 3 Maja 6,
Suwałki — Em. Plater 44, Równe — 3-go Maja 13,
Wołkowysk — Brzeska 9/1.

CENA PRENUMERATY miesięcznie:
z odnośnikiem do domu w kraju —
3 zł., za granicą 6 zł., z odbiorem w
administracji zł. 2.50, na wsi, w miejscowościach, gdzie niema urzędu pocztowego ani agencji zł. 2.50.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr. przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr. za tekstem 30 gr. drobne 10 gr. za wyraz, kronika redakcji i komunikaty 60 gr. za wiersz jednoszp. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-lamowy, za tekstem 10-lamowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane” redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzeżenie sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30—16.30 i 17—19